

SHETLAND SHEEPDOG

God Jul &
Godt Nytt År

Årgang 56

Nr. 4

2019

Tillitsvervfordeling etter Generalforsamlingen 27. april 2019
Norsk Shetland Sheepdog Klubb, v/ Hege Dahl Moen, Haukvegen 2, 7562 Saksvik

Styret:
 Leder: Geir Ottesen Vestbyveien 35 D, 0976 Oslo 450 48 936
 Nesteder: Dag Christer Lie Sveavegen 15, 2742 Grua 473 17 051
 Sekretær: Hege Dahl Moen Haukvegen 2, 7562 Saksvik 977 72 887
 Styremedlem: Brit Kvello Gråvaveien 6, 2080 Eidsvöll 991 69 642
 Styremedlem: Reidun Monsholm Borgundveien 875, 6017 Ålesund 480 90 301
 Varamedlem: Ivar Fredriksen Øver Holmsnes 19, 8450 Stokmarknes 911 71 651
 Varamedlem: Lene Berg Hagen Lynnebakka 20, 2750 Gran 976 46 233
 Varamedlem: Tor-Erling Esbjørnsen Tiurvn 12, 2830 Raufoss 482 18 231

Valgkomité:
 Leder: Ragnhild Johnsen Vestervei 98, 4900 Tvedestrand 900 83 943
 Komitémedlem: Hildegunn Solberg Nes Hovliveien 39, 6057 Ellingsøy 922 63 557
 Komitémedlem: Hanne Bolgnes Klefstadhaugvegen 110, 7070 Bosberg 926 12 983
 Varamedlem: Wenche E. Jensen Sørliveien 102, 1788 Halden 907 42 549

Revisorer:
 Bjørn Wæhre Saksviklia 67, 7562 Saksvik 906 04 293
 Vara: Kari Storlien Bureisergrenda 72, 2365 Åsmarka 414 49 319

Avlsråd:
 Leder: Reidun Monsholm Borgundveien 875, 6017 Ålesund 480 90 301
 Rådsmedlem: Sissel Tangnes Saksumdalsv. 750, 2608 Lillehammer 952 17 757
 Rådsmedlem: Anne Haugstvedt Rishaugveien 14, 8406 Sortland 469 31 012
 Rådsmedlem: Wenche Elisabeth Jensen Sørliveien 102, 1788 Halden 907 42 549

Valpe- og Omplaseringsformidling:
 Wenche Elisabeth Jensen Sørliveien 102, 1788 Halden 907 42 549

PRA-komité:
 Kontakt Avlsrådet

Utstillings- og Premiekomité:
 Leder: Thor Hallgrimsen Skjæravn 5, 3060 Svelvik 917 13 579
 Medlem: Vera Schjølberg Stastadbråtan 9, 2770 Jahren 916 10 731
 Medlem: Dag Christer Lie Sveavegen 15, 2742 Grua 473 17 051

Aktivitetskomité:
 Leder: Caroline Lønmo Bregnestien 3A, 3189 Horten 952 53 869
 Medlem (AG): Mike Hillingseter Apalveien 30, 1900 Fetsund 978 93 899
 Medlem (RL): Lene Berg Hagen Lynnebakka 20, 2750 Gran 976 46 233
 Medlem (LP): Monica Nilsen Herstrøm 20, 3058 Solbergmoen 955 50 322
 Christina Kosinski Tårnbyvn 459, 2013 Skjetten 928 33 384

Minimarked: Vera Schjølberg Stastadbråtan 9, 2770 Jahren 916 10 731

Historisk Arkiv: Reidun Monsholm Borgundveien 875, 6017 Ålesund 480 90 301

Utstillingskonkurransen/Årspriser:
 Utstillingskonkurransen: June Odden Solørveien 2123, 2435 Braskereidfoss 958 50 039
 Agility og AG Hopp: Mike Hillingseter Apalveien 30, 1900 Fetsund 978 93 899

Redaksjonskomité:
 Hege Dahl Moen Haukvegen 2, 7562 Saksvik 977 72 887
 Vinny B. Olafsen Kjønnerrødveien 134, 3175 Ramnes 413 03 811

Facebookansvarlig: Hege Dahl Moen Haukvegen 2, 7562 Saksvik 977 72 887

Internettansvarlig + Registrering av nye medlemmer:
 Vinny B. Olafsen Kjønnerrødveien 134, 3175 Ramnes 413 03 811

Klubbkontakter:
 Oslo: *Ingen for øyeblikket*
 Østfold: Hanne Mette Karlsrud Jens Baggesens vei 9, 1540 Vestby 928 92 025
 Buskerud: Monica Nilsen Herstrøm 20, 3058 Solbergmoen 955 50 322
 Vestfold: Henriette R. Moland Skotfosseveien 219, 3720 Skien 958 80 879
 Telemark: Solveig Gundersen Haukedalsveien 16, 3967 Stathelle 926 53 525
 Sørlandet: Linda Eriksen Nedre Nævisdal 67, 4821 Rykene 950 49 801
 Rogaland: Rita Vik Nord-Talgje, 4170 Sjernarøy 959 34 666
 Hordaland: Åse Ingvill Berge Bakkedalen 19, 5225 Nesttun 934 54 720
 Sogn og Fjordane: Tone Mette Carlsen Valeberg, 6854 Kaupanger 986 39 922
 Møre og Romsdal: Hildegunn Solberg Nes, Hovliveien 39, 6057 Ellingsøy 922 63 557
 Trøndelag, Nord: Christina Dahl Finnsetmøvn 100, 7990 Naustbukta 917 15 079
 Trøndelag, Sør: Hanne Bolgnes Klefstadhaugvegen 110, 7070 Bosberg 926 12 983
 Hedmark og Oppland: Vigdis Berg Stastadbråtan 7 A, 2770 Jaren 920 26 378
 Nordland, Søndre: Kathrin Johansen Kulturveien 3613, 8100 Misvær 472 59 657
 Hålogaland, Midtre: Iris Hanne Antonsen Sørvikmark, 8419 Sørvik 911 82 313
 Troms, Nordre: *Ingen for øyeblikket*
 Finnmark: Gerd Sjøveian Strandgata 218, 9690 Havøysund 979 85 604

NSSKs Minimarked

NYHETER:

- 1) Pannebånd** - Håndlagde pannebånd barn og voksen: kr 250,-
- 2) Putetrekk** - div. mønster: kr. 110,-
- 3) Kam** - kr. 60,- pr. stk.

Shetland Sheepdog Rasestandard

m/kommentarer og bilder

- A5 - 24 sider i farger - kr 50,-

ÅRBOOK 2011-2015 i salg fra Minimarkedet

1 bok sendt som A-post koster cirka kr. 390,- inkl. porto/emb.
 Bestiller man 2 til 8 bøker til samme adresse, koster porto og emballasje cirka kr. 180,- i tillegg til bøkene som koster kr. 250,- pr. stk.

Årbook 2006 - 2010
 - 480 sider i farger - kr 100,-

Bilrutemerke
 - H: 14 cm, B: 10 cm. For ett merke: kroner 30,-
 - 2-sidig bilde (motiv på begge sider)

Øvrige eldre Årbøker kr. 25,- pr. stk.
Meget gode priser på Samlepakker av eldre årbøker, ta kontakt med Minimarkedet! Spesialpris til oppdrettere!

Samleperm til Sheltiebladet, kr. 35,-

Gamle medlemsblad:
 - Forrige år - kroner 10,- pr. medlemsblad.
 - Eldre årganger - kroner 5,- pr. medlemsblad.

Valpepakke - pr. valp - kroner 25,- / stk. + porto
Nøkkelring - Med sheltiemotiv - kroner 35,-
Skilt - "Her vokter jeg" - kroner 40,-
Børste (bilde) - 50% naturbust og 50% nylon - kroner 120,-
Rasestandarden med kommentarer og bilder - kroner 50,-

For øvrige varer se NSSKs hjemmeside www.nssk.no under Minimarked

For bestilling fra Minimarkedet kontakt: Vera Schjølberg
 Telefon: 916 10 731 Email: vera.schjolberg@hadeland-energi.net

Returadresse:
Vinny B. Olafsen
Kjønnerødveien 134
3175 Ramnes

Ansvarlig utgiver: Norsk Shetland Sheepdog Klubb v/styrets leder.

Utgis 4 ganger pr. år; mars, juni, september, desember.

Manus- og annonsefrister er hhv: 20. januar, 20. april, 20. juli og 20. oktober.

Redaktører: Hege Dahl Moen og Vinny B. Olafsen

Årskontingent pr. 01.01.19:
kr. 325,- pluss grunnavgift til NKK kr. 220,-
Husstandsmedlemmer: kr. 75,-
Utenlandske medlemmer: kr. 360,- pluss grunnavgift til NKK. NKKs Regnskapsavdeling sender ut faktura for betaling av medlemsavgiften.

Kontonr. til NSSK for betaling av annonser, konto i DnB:
7877 06 77717
Org.nr: 981 374 657

VIPPS - NSSK

Norsk Shetland Sheepdog Klubb: 528969
NSSK Harstad: 538923
NSSK HedOpp: 565681
NSSK Hordaland: 559451
NSSK Lotteri: 565682
NSSKs Minimarked: 538995

Web: www.nssk.no

Innleveringssted:
Stavanger postterminal
Trykkeri: Grafo AS

*Forsidebilde: Kristin Lind Bertheussen
Bakside: Stina Nilssen*

© Tegneserie-striper som evt. er brukt i medlemsbladene er tegnet av Rosalind Allan. Hvis engelsk tekst er byttet ut med norsk, er det oversatt av Reidun Monsholm

Innhold i bladet:

Innholdsfortegnelse	1
Lederen har ordet	2
Info - NSSKs Hovedarrangement 2020	2
Nytt fra Styret	3
Klubbkontakter søkes i to distrikter	3
Vi planlegger ny Årbok	3
NSSK på Instagram	4
Generalforsamlingen 2020	5
Autoriserte øyelysere	6
PRA-Auksjon	7
Dommerkommentar - NSSK Trondheim	8
Res. og bilder fra NSSK Trøndelag	9
Res./bilder fra Valpe-/Vet-/Juniorshow	11
Dommerkommentar - NSSK Harstad	12
Res. og bilder fra NSSK Harstad	13
Førstehjelp på hund	16
Er det bra å gi hunden restemat?	18
Parring, drektighet og valpefødsel	21
Farer for valpen	32
Innvollsorm hos hund	33
Nesemidd på hund	36
NSSK Ung	38
Hund på Nyttårsaftnen	39
Stafettspinnen	40
Manusfrister og annonsepriser	42
Håndbøker til salgs, annonse	43
Champions- og certvinnere	44
Distriktsnytt	53
Medlemsannonser	57
Nye medlemmer	88
Minimarkedet	permsiden

Hei alle sammen!

Håper dere alle har det bra, og nyter førjulstiden sammen med de firbeinte vennene.

Vi hundeeiere fikk oss jo alle et sjokk under perioden som den "Mystiske Hundesykdommen" herjet i høst, og hele Hunde-Norge sto stille. En opplevelse vi håper å slippe unna i fremtiden! Vi håper det gikk bra med hundene dine!

Husk refleks på både deg, og hunden, når du går tur i vintermørket. Refleks redder liv!

Ha en riktig fin Jul alle sammen, og alle gode ønsker for det nye Året! Husk at det er julegodteri og juleplanter som ikke er bra for hundene våre!

Hilsen Hege og Vinny

LEDEREN har ordet

Hei alle sammen!

Det går fort fra høst til vinter, og med det følger også den koselige juletiden. Pass på at den blir sånn passelig stresset og husk å nyte og kos dere også. Tror kanskje den beste julegaven vi kan gi hverandre er å gi av vår tid. Det å kunne stoppe opp litt og få i gang de gode samtaler, det gjør godt både for mottaker og giver. Tenke litt over at et vennlig ord, et julekort f.eks. kan bety mye for mottakeren. Ta deg tid til dette og du vil merke at det gjør deg selv også veldig godt.

Ellers er det jo viktig å få vært mye sammen med hunden(e) din(e), og ta deg tid til å gå de turene du lenge har hatt lyst til å gå, se gleden i hundene når de koser seg sammen med oss.

Familiens egen valp/unghund opplevde første snøen tidlig i november, dette ble helt herlig å se på, hun luktet, smakte på, løp, la seg ned, luktet, smakte osv., dette var rart syntes hun, men det var kjapt oppfattet at det var gøy å leke i snøen, hennes mor kunne dy seg, men tante på ni år har et kjempestort barnslig sinn og var snar til å være med på leken, det er så herlig å se all den livsgleden hunden våre viser oss, dette er noe jeg nyter og koser meg stort med.

Ellers ønsker jeg dere en riktig god jul og et riktig godt nytt år!!

Og dere, ta vare på hverandre!!

Hilsen Geir

- Info om NSSKs Hovedarrangement 2020 - HA2020: 19-21.06.2020 Frya

Foreløpig program:

Det blir uoffisielt sheltie NM i rallylydighet, lydighet, agility åpen og agility hopp fra fredag til søndag.

Valpeshow fredag, utstilling hannhunder lørdag og tisper/finaler voksen søndag (Hovedutstilling m/Storcert).

Det blir felles middag med påmelding lørdag kveld, det blir familieaktiviter.

- Så full aktivitet i 3 hele dager - fra fredag morgen til søndag ettermiddag.

Mulighet til overnatting på stedet, både leie av rom, eller campere med telt/vogn/bil.

Det planlegges også et avlsseminar, og et pelsstelskurs, denne helgen.

NYTT fra STYRET

NSSK Instagram

Veronica Gangstø har tilbudt seg å drifte en Instagram-konto for klubben. Vi prøver det ut og ser om det blir brukt.

Bankkontoer, vipps og kort til alle klubbkontakter

Det har kommet inn forslag om å opprette bankkonto med vipps og kort til alle klubbkontakter. Det er visse praktiske utfordringer vedr. disposisjonsrett på kontoene. Det er også veldig varierende behov og økonomi i de forskjellige regionene. Vi må se litt nærmere på behovet og gjennomføringsmuligheten. Pr. dato har det blitt opprettet vipps til enkelte formål, se vippsnr. på side 1.

Dogs4All 2020

Det er tidligere vedtatt på Generalforsamling at NSSK skal ha stand på Dogs4All, men dette har de siste årene vist seg å være vanskelig å få til. D4A 2020 blir på Lillestrøm 14-15. november, hvis du kunne tenke deg å bidra slik at NSSK kan ha stand her ønsker vi svært gjerne at du tar kontakt med oss på styret@nssk.no

Klubbkontakter søkes

Vi søker medlemmer som kunne tenke seg å bli klubbkontakt i Troms nord, samt for Oslo. Ta kontakt med Styret hvis du kunne tenkt deg dette, eller lurer på noe.

Vi planlegger ny årbok

Har du lyst til å være med i årbokkomiteen for den nye årboka 2016 – 2020?

Vi trenger kreative sjeler som har lyst til å gjøre en jobb for klubben. Årbokkomiteen kan bestå av 3-5 personer, og arbeidet består i å skrive artikler, lage certgalleri, skrive ned alle klubbens aktiviteter de siste 5 årene, lage annonser for oppdrettere, lage linje-kart, samt lage layout og sette materialet sammen til bok.

Ta kontakt med styret ved Hege Dahl Moen eller Reidun Mønsholm, dersom du har lyst til å bidra. Arbeidet starter opp allerede over nyttår.

NSSK

@norskshetlandsheepdogklubb

NSSK
@norskshetlandsheepdogklubb

2019-10-20 13:01:18

«Måle», Kyrping Exila (3.5år) 🐾 @shetlandmål
#måle #shetlandsheepdog #ssk

NSSK
@norskshetlandsheepdogklubb

2019-09-19 19:17:00

«Luzie», Cetoma's Dro Jaska Bena (8år på
bilet) 🐾 @kennelcotiva #luzie

NSSK
@norskshetlandsheepdogklubb

2019-10-07 12:11:39

«Lucky», Zecrot Design (1.5 år) 🐾 @soevk05
#lucky #zecrot #shetlandsheepdog #ssk

NSSK på Instagram

@norskshetlandsheepdogklubb

NSSK er nå på Instagram!

**Følg oss på
@norskshetlandsheepdogklubb,
og tag gjerne bilder av din
sheltie med #nssk**

**Det er fint om vi også får lov
til å bruke bildene fra dere i
medlemsbladet ved behov, din
instragramkonto vil bli i så fall
bli satt på bildet.**

**Lurer du på noe? Ta kontakt
pr. mail til: instagram@nssk.no**

← norskshetlandsheepdogklubb

43 Innlegg **319** Følgere **176** Følger

NSSK
Norsk Shetland Sheepdog Klubb
-stiftet 6. mars 1964

• Bruk #nssk og/eller tag oss!
Se oversettelse
www.nssk.no/
Følges av

Følger > Melding

Utstillinger

NSSKs Generalforsamling 2020

Dato: 21. mars 2020

Vi minner om at alle forslag til Generalforsamlingen, både saker og kandidater til personvalg, må være poststempelt senest 8 uker før møtedato.

SAKER, adresseres:

NSSK v/Hege Dahl Moen, Haukvegen 2, 7562 Saksvik
Email: hegedm@ljosnes.no

Forslag angående kandidater til personvalg sendes:

NSSK v/Ragnhild Johnsen, Vestervei 98, 4900 Tvedestrand
Email: valgkomiteen@nssk.no

VIKTIG:

- *Alle forslag som skal inn til Generalforsamlingen som egen "sak" skal dateres og underskrives av forslagsstiller.*
- *Forslag til kandidater til valget, som skal stemmes over under personvalget sammen med innstillingen fra Valgkomiteen, skal også dateres og underskrives av forslagsstiller. Innsendte forslag som ikke er datert og underskrevet, vil kun regnes som tips til Valgkomiteen. Alle kandidater må være forespurt, og sagt seg villige til å påta seg tillitsverv i klubben.*

Tillitsverv på valg ved Generalforsamlingen 2020 er:

STYRET:

Nesteder (2 år)
Styremedlem (2 år)
Varamedlem (1 år)
Varamedlem (1 år)
Varamedlem (1 år)

REVISOR:

Revisor (1 år)
Vararevisor (1 år)

VALGKOMITÉ:

Leder (2 år)
Medlem (2 år)
Medlem (2 år)
Vararepresentant (1 år)

Innkalling til ordinær Generalforsamlingen sendes ut pr. email, og legges ut på klubbens hjemmeside www.nssk.no, senest 3 uker før møtedato. Innkallingen vil ikke bli sendt ut pr. post.

Oversikt over autoriserte øyelysere i Norge

<http://www.vetnett.no/autorisert-oyelyser>

Ellen Bjerkås

Institutt for Sports- og familiedyremedisin NVH
Pb 8146 Dep. 0033 Oslo
Tlf. timebest 22 96 49 10
ellen.bjerkaas@veths.no

Ernst Otto Ropstad

Institutt for Sports- og familiedyremedisin NVH
Pb. 8146 Dep, 0033 Oslo
Tlf. 901 41 075, ernst.ropstad@nvh.no

Birgitte Grann Greve

AniCura Dyresykehus Oslo
Uelandsgate 85, 0462 Oslo
Tlf. 81 57 00 05, birgitte.greve@anicura.no

Siv Grosås

Evidensia Oslo dyresykehus,
Ensjøveien 14, 0655 Oslo, Tlf. 22 68 35 00, og
Institutt for Sports-/familiedyremedisin NMBU
Veterinærhøgskolen, Pb. 8146 Dep, 0033 Oslo
Tlf 63 23 00 00, oslodyresykehus@evidensia.no

Katarina Andersson Storli

Evidensia Oslo Dyresykehus
Ensjøvn 14, 0655 Oslo
Tlf. 22 68 35 00
Katarina.storli@evidensia.no
Evidensia Lørenskog Dyreklinikk
Boecksgt. 1, 1473 Lørenskog,
Tlf. 67 91 69 91
post@lorenskog-dyreklinikk.no

Ruth Anne Aas

AniCura Jeløy Dyreklinikk, 1514 Moss
Tlf. 69 91 10 90, ruth.anne.aas@anicura.no

Martine Ulfeng

Fredrikstad Dyrehospital
Wilbergjordet 2, 1605 Fredrikstad
Tlf. 69 30 48 30, lab@f-d.no

Kristin Lange

Jessheim Dyreklinikk, 2050 Jessheim
Tlf. 63 97 18 25
kristin.lange@jessheim-dyreklinikk.no

Hilde Løkke-Sørensen

Grue Dyreklinikk, Solørveien 33, Kirkenær
Tlf. 62 94 49 20, post@grue-dyreklinikk.no

Ellen Dobloug

Sentrum Dyreklinikk
Børresens v 4, 2615 Lillehammer
Tlf. 61 26 96 96, edobloug@frisurf.no

Kjell Kongsengen

Gjøvik dyreklinikk
Tlf. 61 13 73 33, kjelkon@online.no

Harald Vileid

Vileids Dyreklinikk
Hystadveien 3, 3208 Sandefjord
Tlf. 33 46 61 13, hvileid@online.no

Elisabeth Bjørnestad

A-VET Smådyrklinikk AS, Faret, 3271 Larvik
Tlf. 33 13 98 40, elbjorne@online.no

Jannecke Tunås

Ål Dyreklinikk, Kulev 6, 3570 Ål
Tlf. 916 46 116, jannetu@online.no

Niels Højgaard Andersen

Falkumdyrlegen Øyevet
Richard Nordraaksgt 12, 3722 Skien
Tlf. 92 44 70 58, niels@oyevet.no

Johanne Teige Bøe

Porsgrunn Dyreklinikk,
Heigata 4, 3920 Porsgrunn
Tlf. 48 02 33 33
johanne@porsgrunndyreklinikk.no

Linda Eriksen

AniCura Dyresykehus Stavanger
Torgveien 15 C, 4016 Stavanger
Tlf. 51 51 00 60, linda.eriksen@anicura.no

Magne Haaland

Tu Dyreklinikk, Lindev 1, 4340 Bryne
Tlf. 51 78 85 90, magne@tudyreklinikk.no

Dagny Spanne Kjær

TU Dyreklinikk, Lindeveien 1, 4340 Bryne
Tlf. 51 78 85 90, dagny@tudyreklinikk.no

Tone Ihle Engelskjønn

AniCura Grimstad Dyreklinikk
Bergsmøveien 21, 4886 Grimstad
Tlf. 37 04 95 00, tone.engelskjønn@anicura.no

Eva Heldal Monsen

AniCura Dyresykehuset Bergen Sør AS
Søråshøgda 7B, 5235 Rådal
Tlf. 55 11 60 60, eva.monsen@anicura.no

Vigdis Brekke Kaas

AniCura Dyresykehuset Bergen Sør AS
Søråshøgda 7B, 5235 Rådal
Tlf. 55 11 60 60, vigdis.kaas@anicura.no

Torunn Hoff

Ålesund Dyreklinikk
Brusdalsveien 10a, 6011 Ålesund
Tlf. 70 17 83 83, torunnhoff@gmail.com

Anne Mette Knutsen

Ranheim Dyreklinikk, Vikelfaret 4
7054 Ranheim, Tlf. 73107070
post@ranheimdyreklinikk.no

Jon Snøfugl

Heimdal Dyreklinikk, Industriv 67, 7080 Heimdal
Tlf. 72 88 77 00, post@heimdaldyreklinikk.no

Hege Jøntved Engum

AniCura Stjørdal Dyreklinikk
Sandgt 5, 7500 Stjørdal
Tlf. 74 84 00 90, hege.j.engum@anicura.no

NYTT fra AVLSRÅDET

Juleauksjon 2019

Norsk Shetland Sheepdog Klubb har som dere vet tatt på seg et spesielt ansvar for å prøve å løse PRA-gåten, og nå trenger vi mer penger til blodprøver og annet PRA-arbeid. Vi forsøker oss med en ny auksjon, tilsvarende den vi hadde i 2003.

Vi har fått inn noen flotte gjenstander som er gitt til auksjonen, blant annet noen flotte tallerkener med sheltiemotiv, et messing dørskilt, to gamle «Sheltie Fault Finders» som er veldig populære samleobjekt, et skjerf med sheltieanheng, og en flott sheltiefigur. Vi har også endel bøker og et medlemsblad fra 1969, som helt sikkert blir veldig populært.

Vi håper at dere kan donere gaver til auksjonen slik som ble gjort ved forrige auksjon, slik at vi får inn tilstrekkelig med penger til å fortsette arbeidet med å finne løsningen på PRA mysteriet.

Auksjonen blir gjort tilgjengelig på Internett, via NSSKs hjemmeside og facebookside, og blir også publisert på norske og utenlandske facebookgrupper.

Følg med på facebook og på klubbens hjemmeside. Auksjonen vil starte i løpet av desember.

Hilsen
Avlsrådet i NSSK

Norsk Shetland Sheepdog Klubb Sheltie Show August, 24th, 2019, Trondheim

On August, 24th, 2019, I was invited to judge the Sheltie Show of the Norwegian Shetland Sheepdog Club in Trondheim. The day before the show Hege Dahl Moen took me to Egon, on the top floor of the Tyholt tower. This restaurant rotates, so I could see the whole panorama in about an hour. A lovely experience.

Next day Hege drove me to the showground in Leinstrand, a beautiful location with fantastic views, where I was warmly welcomed by Bjørne Wæhre of the NSSK and Tanja Hulsund, who was my steward for the day.

Puppies

The puppies were the first to enter the ring. Some of them already showed like pros and others need a bit more ringtraining. I ended up with a female belonging to the latter category: Sorma Gards A. Felicity Una. This appealing tri girl with her sweet expression didn't like to be judged on the table but on the ground and on the move she revealed herself to be a very promising showgirl.

Dogs

After puppy time it was the turn of the dogs. Although there were some good specimens of the breed I was in general a bit disappointed by the quality of the dogs. Just as the bitches I judged later, more than a few carried overweight, which almost always showed in their movement and is incompatible with the wording in the standard: 'working dog', 'action lithe and graceful'. Also more than one dog could have darker eyes. Of course lightfall might play a small role in some cases, but most of the light eyes I saw should be more than one tone darker to give the desired expression. On the positive: some of the dogs had lovely fronts, showing good forechest, back levels, good tail length, -set and carriage and moved well. I ended up with a dog called Thoco's Casanova De Neri, a six years old tri with a pleasing expression, although he should not get stronger in head. He is a well constructed dog and a sound mover.

During the excellent lunch, there were ringtraining lessons and a child with dog show (red. anm.: Barn og Hund). It was great to see the enthusiasm of the children.

Bitches

After lunch it was time for the bitches to enter the ring. It soon became clear that the bitches had more quality than the dogs. I saw excellent specimens of the breed, and gave considerably more CK's than I gave in the dogs classes.

Belmara's Golden Girl caught my eye the minute she entered the ring and brought a smile on my face that didn't leave me for the rest of the day. This golden girl not only has a refined head with a soft melting expression, but is also well constructed and moved effortlessly around the ring. I didn't hesitate for one moment to make her my Best of Breed and I am sure she has a bright future ahead.

After the show we went with a couple of people to Brit-Unni Bolgnes house, where we enjoyed pizzas and had good sheltie talk.

I want to thank the Committee for having invited me, Hanne and Brit-Unni Bolgnes for their hospitality, Hege Dahl Moen for her company and help in the ring and Tanja Hulsund, who did a sterling job as my steward. Last but not least I want to thank everyone involved in the organisation and the exhibitors who entered their dogs for me to assess. You were very friendly and created a fantastic atmosphere. Thank you all for an unforgettable weekend!

Ineke Fritz, sheltie judge
The Netherlands

NSSK Trøndelag

24. august 2019

Resultater: Hege Dahl Moen. Fotograf: Siv Karin Fagerholt.

Antall påmeldte: 15 valper og 36 voksne, herav 6 veteraner.
(Stilte: 12 valper og 31 voksne, herav 5 veteraner)
Sted: Skjetlein vgs. Dommer: Ineke Fritz, Nederland

VALPER

BIR valp: Sorma Gards A. Felicity Una

BIM valp: Mellsjøgda's Adrenaline-rush

HANNER

BIM: Thoco's Casanova De Neri

2 BHK: Ch La-min-so's Ladies Knight

3 BHK: Ch Mellsjøgda's Back In Black

4 BHK, Cert, BIM-junior: Orion Des Mille
Eclats des Tournesols

CK også til:

Mellsjøgda's Unstoppable

TISPER

BIR: Belmara's Golden Girl

2 BTK, Cert: Shathena's Queen Issi Of Dea

3 BTK, resCert, BIR-junior: Shelteam Apple Of Your Eyes

4 BTK: Afrodyta Amber Sun

CK også til:

Sheltiedream Allways Admire April

Thoco's Queen Of Violets

Ch Mellsjøgda's Magic History

BIR-veteran: La-min-so's Coral Lula

BIM-veteran: Mohnesee Back To Black

BIR voksen:

Belmara's Golden Girl

BIM voksen:

Thoco's Casanova De Neri

BIR-veteran:

La-min-so's Coral Lula

BIM-veteran:

Mohnesee Back To Black

BIR-valp:
Sorma Gards A. Felicity Una
BIM-valp:
Mellsjøhøgda's Adrenaline-rush

BIR-junior:
Shelteam Apple Of Your Eyes
BIM-junior:
Orion Des Mille Eclats des
Tourneols

Plassering Beste Hannhund Klasse

Plassering Beste Tispe Klasse

NSSKs Valpe- Junior- og Veteran- show, 31.08.2019

Antall påmeldt: 17 valper, 9 juniorer og 8 veteraner
Dommer: Ulla Bergh-Persson, Sverige

BIR valp: Ramzo's Yasmin,
f.07/01/19, E: Vasveen, Torill Turin
O: Vasveen, Torill Turin, 3178 Våle
(SE FI UCH Lizmark Marchand D'or -
Ramzo's Silver Blue Lady)

BIM valp: Runabjørn's Iloke,
f. 13/03/19, E: Sandvik, Solveig
O: Suhr, Marianne, 2160 Vormsund
(AU CH Poulsgaards Casual Design -
Runabjørn's Whita)

**BIR junior: Orion Des Mille Eclats
des Tournesols,** f. 27/03/18,
E: Tangnes, Sissel O: Trioani, Nath-
alie, Frankrike (Shelridge Sangiovese
- Iseult Golden Princess Des Mille Ec)

**BIM junior: Rødsbråten's Jewel
J'adore,** f. 15/10/18, E: Skogen,
Hanne Cecilie O: Andersen, Janne
Terese,1628 Engelsviken (NORD
PL UCH NJV-15 La-Min-So's Ladies
Knight - Rødsbråten's Endless Joy)

BIR veteran: Tiakaro's J'adore,
f. 03/08/10, E: Odd Steinar Nilsen,
Jenny Angela Osorio Florio O: Hall-
grimsen Gunn Brekne Og Thor, 3060
Svelvik (INT N SI LUX BG MK MD
UCH Mellsjøgda's Zuper Zurprize -
SIVV-18 Tiakaro's Dea Dior)

**BIM veteran: INT N BG RO CZ
SI UCH ROGR BGGR UCH SIV-18
Mellsjøgda's Copper Zurprize,**
f. 15/09/07, E: Tangnes, Sissel O:
Tangnes Sissel, Olsen Johannes,
2608 Lillehammer (INT N SI LUX
BG MK MD UCH Mellsjøgda's Zu-
per Zurprize - Microgården's Babe Is
Back)

Dommerkommentar NSSK Harstad

NSSK show in Harstad 2019

It was with great pleasure that I accepted NSSK's invitation to judge at the club's show in Harstad in October. As the show drew near, I feared that it would be cancelled due to the mysterious dog disease in Norway, but fortunately bans were lifted just in time and with a prolonged entry date, registration ended in 41 Shelties, 6 Australian Shepherds, 1 Rough and 6 Smooth Collies.

The travel from Iceland to Harstad took two airplanes and a stopover in Oslo but the beautiful landscape that welcomed me in the North was well worth it, and my host Thor Hallgrimsen made sure everything was well planned and executed.

I really liked the dinner with exhibitors on the night before the show, this was a first for me as such dinners are generally not accepted in show rules, but with everyone invited, there was no room to think of favourism and the relaxed and friendly atmosphere set the tone for the day after.

The show was held in Stangneshallen, a small sports hall well suited for the small event, with a good-sized ring and roomy space for crates and tables at ringside. The flooring was perhaps not the best for the dogs as it was quite slippery and some of the dogs were taking smaller steps and not stretching out in their movements as their structure would have suggested.

The exhibitors were well prepared though, with nicely groomed and well trained dogs and I am grateful for their patience as I was writing the critiques myself (the writer was sick for the day) and was taking my time!

The quality of the Shelties was mixed, as is so usual in our breed. There were some well-structured and well moving dogs, but lacking in head type and expression, and then again some with beautiful head and expression to die for, but not with the desired structure and effortless efficient movements so typical for our breed.

I really liked my winners in the younger puppies, the male was a beautiful type with a most handsome head but the pretty bitch that ended up as best puppy in show was already a balanced, effortless mover at 5 months old.

All my champion quality dogs were very well moving, sound and typical, but the winners had that something extra on the day, especially the BOB, who was also BIS and BIS veteran, coming from the veteran bitch class. A classic beauty, very soundly constructed and still moving effortlessly around the ring.

My sincere thanks to NSSK, all the exhibitors and all the people who put their effort into this occasion for their warm welcome and well organised event.

Lilja Dora Halldorsdottir

NSSK Harstad

6. oktober 2019

Antall påmeldte Sheltie: 8 valper og 33 voksne, herav 3 veteraner
(Stilte, Sheltie: 8 valper og 31 voksne, herav 3 veteraner. Collie Korthår: 1, Collie Langhår: 1 valp og 5 voksne, Australian Shepherd: 1 valp og 5 voksne)
Dommer: Lilja Dora Halldorsdottir, Island

VALPER

BIR valp: Request Classic Success
BIM valp: North Sheltie's Copyright

HANNER

BIM: Ch Lundecock's Coconut
2 BHK: Ch Request Shaded Style
3 BHK: St. Kilda's Walking On Sunshine
4BHK, Cert, Champion: RequestGreatTime
CK også til:

Agent Bond Ze Skalni Vyhličky
Ch Request Wild Wish

TISPER

BIR, BIR-vet.: Ch Joyland's Magic Ambition
2 BTK: Request Miss Magnolia
3 BTK: Request Adorable Belle
4 BTK: Request Magic Time
CK også til:
North Sheltie's Springtide
Ch North Sheltie's My Pride N Glory
Ch St. Kilda's Inherit A Dream

BIR junior: Kråkeslottets Miss Chic
1 OPPD, HP: Request

BIR/BIR-veteran:
Ch Joyland's Magic Ambition

BIM:
Ch Lundecock's Coconut

BIR-valp:
Request Classic Success
BIM-valp:
North Sheltie's Copyright

BIR-junior: Kråkeslottets Miss Chic

Beste Oppdretter, HP: Request kennel

BEST IN SHOW-VETERAN nr. 1: Shetland Sheepdog - Ch Joyland's Magic Ambition,
NRr 2: Australian Shepherd - Ch Ossequente Gold Rush

BEST IN SHOW nr. 1: Shetland Sheepdog - Ch Joyland's Magic Ambition, **NR.2:** Collie Langhåret - Ch Phrostmade's Limelight, **NR. 3:** Australian Shepherd - Ch Vejavaikis Altas, **NR. 4:** Callip's Dancing Queen

BEST IN SHOW-JUNIOR nr. 1: Australian Shepherd - Yumigos Excellent Yes, **NR 2:** Shetland Sheepdog - Kråkeslottets Miss Chic, **NR 3:** Collie Korthåret - Callip's Dancing Queen

BEST IN SHOW-VALP nr. 1: Shetland Sheepdog - Request Classic Success, **NR. 2:** Australian Shepherd - Vejavaikis Bucca Blueberry, **NR. 3:** Collie Langhåret - Noorway A Flying Start

Cert, Norsk Championat: Request Great Time

Slik gir du hunden førstehjelp

Sakset fra: https://www.viivilla.no/kjale dyr/hund/slik-gir-du-hunden-forstehjelp/#cxrecs_s

Mange hundeeiere vet ikke at førstehjelp også kan utføres på hunder. Når situasjonen er kritisk, kan førstehjelp være avgjørende for om hunden overlever.

Hunder og andre dyr, kan som mennesker, få hjertestans. De er også utsatt for å sette fast bein i halsen, bli forgiftet eller få alvorlige kuttskader.

– I slike situasjoner kan førstehjelp på stedet redde et dyr som ellers ville dødd. Når man har fraktet hunden eller katten til veterinær, kan det allerede være for sent, sier veterinær og informasjonsansvarlig Sasja Elisabeth Rygg ved AniCura Dyresykehus Oslo til Newswire.

Hun har møtt mange hundeeiere som ikke vet at de kan gi hunden førstehjelp. Med noen få unntak utføres førstehjelpen ganske likt som på mennesker.

Hjertestans hos hund

– Hjertestans hos hunder er ikke uvanlig. Det kan skje mens den løper på tur, men også når den er i ro hjemme, sier Rygg.

Symptomene på hjertestans er at hunden får problemer med å puste, og mister bevisstheten. Ofte blir slimhinnene i munnen blåaktige, og pupillene blir store, og reagerer ofte ikke.

– Start med å sjekke om hjertet slår eller om dyret har følbart puls. Der som du ikke kjenner hjerte eller puls, bør du sette i gang med hjerte-lunge-redning med det samme, sier Rygg.

For å få blodet til å sirkulere, bruker du hendene og trykker på brystkassen til hunden.

– Hunden skal legges på høyre side, og du gjentar kompresjonene rundt 30 ganger med en hastighet på 100 til 120 kompresjoner per minutt på små hunder og 80 til 100 kompresjoner per minutt på mellomstore og store hunder, sier hun.

Munn mot nese

I motsetning til med mennesker, hvor du utfører munn mot munn, skal du blåse inn i hundens nese.

– Dekk nesen med munnen din og blås til du ser at brystkassen hever seg. Men husk å være litt forsiktig med å blåse for mye luft inn i små lunger, sier Rygg.

Mange hunder er glupske og gomler i seg mye rart. Skulle hunden sette noe i halsen kan det ofte løses ved å trykke ned tungen og dra det ut med hånden.

– Men pass på at du ikke dytter objektet lenger ned. Spisse bein kan være ekstra risikabelt fordi de kan stikke hull på spiserøret, sier Rygg.

Lykkes det ikke å trekke objektet opp av halsen, kan du forsøke Heimlichs manøver. Det vil si at man legger vekt

på den fremre delen av buken og opp mot brystet. Hvis heller ikke dette fungerer, bør man oppsøke veterinær så fort som mulig.

Hunder skades på jakt

I jakt sesongen løper mange hunder gjennom buskas og kratt på jakt etter dyr og fugl. Da kan det fort oppstå ulykker.

– Hunder på jakt er ivrige og kan fort falle ned fra høyder og brekke et ben. De kan få kutt- og stikkskader når de løper i ulendt terreng der det kan stikke opp spisse pinner eller skarpe steiner, sier Jo Inge Breisjøberget, fagsjef for jakt og fiske i Statskog til Newswire.

Han har sett flere situasjoner der jakt-hunder har hatt behov for førstehjelp.

– Min erfaring er at de fleste erfarne jegere kan noe førstehjelp, og som regel har de med seg det mest nødvendige førstehjelpsutstyret på jakt. Mer uerfarne jegere vet kanskje mindre om førstehjelp, og er mer uforberedt dersom uhellet er ute, sier Breisjøberget.

I fjor fikk en av hundene hans en pinne inn i brystet.

– Vi gjorde hva vi kunne, men den overlevde dessverre ikke. Jeg har også opplevd å redde en mindre jakthund som hadde gått gjennom isen og måtte ha hjelp til å få i gang pusten igjen, sier han.

Spjelking av brudd og stansing av blødninger er også noe jegere bør være forberedt på.

– Ved brudd kan en kvist eller en sammenrullet avis fungere til å støtte opp og spjelke benet. Ved kraftige blødninger er det beste å legge på en bandasje med trykk. Har du ikke en bandasje for hånden, kan en del av en t-skjorte brukes. Blør det igjennom, forsøker du å legge på en ny bandasje eller forbindelse, sier Breisjøberget.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) holder jevnlig kurs flere steder i landet for jegere som blant annet ønsker å lære mer om førstehjelp.

Viltkonsulent Webjørn Svendsen i NJFF sier man aldri kan være godt nok forberedt.

– Jegere må huske på at de ofte er langt fra veterinær og gjerne i et krevende terreng. Da er det avgjørende å ha god kunnskap og riktig utstyr med seg dersom det skjer en ulykke, sier han.

Han legger til at jakthunder er skapt for å jakte. Det er når de løper i skog og fjell at de er i sitt rette element

Forgiftning av hund

Ved forgiftning hos hund og katt skal man som regel ikke utføre førstehjelp, men ta kontakt med en veterinær eller Giftinformasjonen så fort som mulig.

– Ikke forsøk på egenhånd å få dyret til å kaste opp. Det beste er om du klarer å finne ut hva det er hunden eller katten har fått i seg, og hvor mye. Giftinformasjonen eller en veterinær vil gi deg videre veiledning om hva du skal gjøre, sier Sasja Elisabeth Rygg i AniCura.

De vanligste årsakene til forgiftning hos hund og katt er at de har fått i seg rottegift, legemidler, giftige planter eller frostvæske, eller at de er bitt av huggorm.

– Også blågrønne alger er svært giftig for dyr, og symptomene kommer fort.

Har hunden drukket eller badet i vann som kan ha høye mengder giftige alger, bør du snarest få dyret til en veterinær, sier Rygg.

Er det bra å gi hunden restemat?

<https://forskning.no/dyreverden-hunder-mat/er-det-bra-a-gi-hunden-restemat/1577362>

SPØR EN FORSKER: Mange hunder elsker å spise det samme som vi mennesker serverer ved middagsbordet, men har de godt av det?

Kjøpefôr dekker hele næringsbehovet for hunden i hvert måltid. Men det går fint å utnytte rester til å gi hunden litt annet ved siden av.

Hunden kaster lengtende blikk mot middagstallerkenen. Lasagnen synes å være himmelsk, og brødskena med smør er også fristende.

Hunder er veldig sosiale, og mange vil gjerne spise samtidig som eieren, og gjerne det samme som eieren også. Det kan være lett å gi inn for det bedende blikket. Også katten kan be innstendig om å få smake på middagsrettene. Professor Øystein Ahlstrøm ved NMBU svarer på hva man kan gi hunder av restemat. Han er ekspert på ernæring av hund og katt.

Det er få matvarer som er direkte farlig for hunden, man får altså sjelden gjort noe veldig feil ved å gi hunden litt rester i ny og ne. Det er så lenge du passer på at hunden ikke får i seg noe som kan gi forgiftning, slik som løk, hvitløk og sjokolade (se nederst). Katten vil som regel ikke spise ting som er for uvant.

Om man gir restemat ofte, er det likevel noen ting som kan være greit å vite.

Kjøpefôr er laget for å dekke hele næringsbehovet

De kommersielle fôrene er satt sammen slik at hunden får hele sitt næringsbehov dekket i hvert eneste måltid. Derfor er det

lettvisst for dyreeiere å bruke et slikt fôr.

- Om man sammenligner med mennesker og hvordan vi spiser, så er det ikke sånn at vi får alle næringsstoffene i hvert måltid. Det gjør ikke så mye, så lenge vi spiser balansert i løpet av en viss periode, sier Ahlstrøm.

Slik er det også med hunder. Men de har jo ikke mulighet til å balansere det ut selv. Gir man restemat bør man gi litt mindre porsjoner med tørrfôr, slik at hunden ikke blir overvektig. Da bør man passe på at hunden over tid ikke får en ubalansert diett, selv om Ahlstrøm legger til at det skal ganske mye til.

- Hvis man kan utnytte restemat ved å gi det til hunden, så synes jeg det er positivt. Man kan tenke på samme måte som når vi setter sammen mat til oss selv, tenke på proteiner først og fremst og litt på karbohydrater og fett.

Kan trygt gi enkle råvarer

Ahlstrøm anbefaler å gi enkle råvarer til hunden, om man skal gi noe ekstra. Restematen bør ikke utgjøre mer enn 25 prosent av førmengden, dersom man ikke har spesialkunnskap og klarer å sette sammen et eget fullverdig fôr.

- Hvis man holder seg til ren fisk, kjøtt og for eksempel poteter, så er man ganske sikker på å ikke gjøre noe feil.

Kylling, fisk og kjøttdeig er rike på proteiner. Mens i poteter er det både proteiner og stivelse. Det er heller ikke noe problem å gi hunden grønnsaker, om de er kokt så letter det fordøyelsen. Kokt egg kan man også fint gi.

- En brødskenne med smør og leverpostei inneholder mange næringsstoffer som hunden trenger, sier Ahlstrøm.

Det er ikke farlig for hunden å spise mat med stivelse, slik som litt brød eller kokt ris.

- I et kommersielt fôr er halvparten korn, det er en masse stivelse.

Vegetabiliske og marine oljer kan være positivt fordi de inneholder essensielle fettsyrer.

Ville unngått krydret mat

- Hva med brun saus?

- Nja, sier Ahlstrøm og drar på det. Brun saus inneholder krydder.

Han anbefaler også å holde den indiske gryta og tacokjøttet unna hundeskåla, og unngå krydret mat. Hunden vil ikke nødvendigvis ta direkte skade av å spise slik mat, men det er uvant for hundemagen.

- Det enkleste er å bruke rene råvarer, gjentar han.

Endret avføringsmønster

Uvant mat kan lede til endret avføring hos hunden.

- Sånn som hos mennesker også. Hvis vi en dag spiser fårrikål og den andre dagen noe helt annet så merker vi at det er forskjell på fordøyelsen. Mens hos hund så blir det sett på som noe negativt.

Hunden kan få løs mage, og må på do oftere enn vanlig.

- En hund som pleier å gjøre fra seg to ganger om dagen, må da plutselig ut tre ganger, eller den vil ut på natta. Dette kan være negativt, ikke for hunden nødvendigvis, men for eieren som må stå opp, eller dersom hunden gjør fra seg på teppet. Så det er praktiske aspekter ved dette.

Rent kjøtt dekker ikke hele næringsbehovet

Bein er den viktigste kilden til kalsium og fosfor for ulver og ville katter. Disse stoffene er spesielt viktige for dyr

som er i vekst. En av de vanligste feilene å gjøre om man bruker hjemmelaget fôr til hundevalper eller kattunger er å gi rent kjøtt eller fisk uten bein eller en annen kalsiumkilde, sier Ahlstrøm. Et eksempel kan være katter som omtrent bare vil ha tunfisk fra boks eller at en hundevalp bare får kjøtt.

- En ulv vil spise et helt byttedyr. Det inneholder alle næringsstoffene de trenger. Vi mennesker spiser typisk bare muskelkjøtt, det er det vi synes er bra, men egentlig er de mest næringsrike delene av et byttedyr innvoller, lever, nyrer, blod, hjerne og slikt som vi vanligvis ikke spiser. Ville rovdyr spiser også bein, sier forskeren.

Ahlstrøm forteller at i ekstreme tilfeller der unge kjæledyr ikke er føret riktig, så kan mangel på kalsium gjøre at kroppen tar kalsium fra eget skjelett.

- Jeg har hørt om tilfeller hvor noen er kommet med halv voksne katter til veterinæren. Det tas røntgenbilde, og det ser ut som det ikke er noe skjelett der. Mangelen på kalsium har gjort at det ikke har blitt dannet hard struktur i beina, som blir myke og ikke vises tydelig på bildet.

Ikke la dårlig samvittighet overta

En ulempe med å gi restemat til hunden kan være at den blir masete og overvektig.

- Det er en fare for at hunden tar over. Når du setter deg ved bordet, så legger de seg ved siden av som en psykologisk greie. Det kan gå så langt at når du smører mat så tar de omtrent brødskiva ut av hånda på deg.

- Det er veldig viktig at man gir mat i en kontrollert prosess, eller så kan de ta over og bli noen tyranner, sier Ahlstrøm.

Dette er særlig om eieren har litt dårlig samvittighet fra før. Kanskje hunden er mye alene eller man vet at man har gått for lite tur i det siste.

- Mange føler den dårlige samvittigheten kan kompenseres med å gi de ekstra mat.

Bein eller ikke bein?

Det å gi hunden bein utgjør en risiko for at den kan sette fast beinbiter i tennene, eller at biter i verste fall setter seg fast i tarmen. Bein er tungt fordøyelig, så hunden kan få diaré eller kaste opp. Likevel, mange hunder klarer godt å tygge bein. Hunderaser med korte snuter og underbitt vil kunne ha problemer med dette.

Fordeler med å gi hunden bein er at det fjerner plakk og tannstein. En studie som Ahlstrøm har gjennomført sammen med en brasiliansk forsker, viste at hunder som fikk lårbein fra storfe hadde halvparten så lite plakk på tennene etter tre dager. Det sikreste er å gi storfebein som er veldig harde, som de ikke greier å knuse.

- De fleste hunder liker veldig godt å få bein. Det er noe annet enn vanlig mat, de forsvaret det på en annen måte overfor andre hunder, og graver det gjerne ned. Dyrevelferdsmessig virker det positivt.

- Her må hundeeieren selv velge. Det er en risiko ved det.

Om man ønsker å gi hunden bein anbefaler Ahlstrøm å begynne når hunden er ung.

- Da tar de det med ro og tygger på det. Om hunden ikke er vant til å få bein og de skjønner at hundeeieren ikke vil at de skal spise det, så vil de kanskje svelge store biter og skynde seg.

Advarer mot fettrik mat

I en artikkel fra danske videnskab.dk, advarer professor Charlotte Reinhard Bjørnvad mot å gi mye av fettrik og uvant mat slik som rester etter julemiddagen.

Hun er tilknyttet Institutt for Klinisk Veterinær- og Husdyrvitenskap ved Københavns Universitet.

- Hunder tåler ikke store endringer i dietten. De får økt risiko for diaré og akutt magebetennelse hvis de får noe de ikke er vant til. Et julemåltid svarer til en tur til India for oss andre, sa hun.

Hun fortalte at det kan gi hunden økt risiko for å utvikle betennelse i bukspyttkjertelen, noe som kan være alvorlig.

- Det er store variasjoner mellom hunder når det gjelder hvor mye de tåler, men det beste er å ikke gi dem fettrik mat, mener Bjørnvad.

Men også hun sier at det ikke er noe galt i å gi hunden litt rester.

Her er noe av hva hunder ikke tåler

*Sjokolade *Druer *Rosiner *Løk
*Hvitløk *Avokado *Macadamianøtter
*Muggost *For mye lever (Det er fint i mindre mengder men inneholder mye fett-løselige vitamin A og D som kan gi forgiftning hvis hunden spiser for mye.)
*Xylitol, det kunstige søtningemiddelet som finnes i tyggegummi og pastiller.

(Listen er ikke komplett)

Parring, drektighet og valpefødsel

Kildereferanse: https://skienhundeskole.no/artikler/paring_valping.html

Tispenes forplantningsfysiologi

Hovedkomponentene i tispenes kjønnsorganer er vagina, livmor, og eggstokkene. Livmoren består av selve livmorhalsen, og to horn som leder ut til eggstokkene. Livmoren er konstruert i 3 lag; et midtre lag med muskelmasse, et ytre lag (myometrium) som sørger for at livmoren presses sammen under fødsel, og et indre lag (endometrium) som er en membran med høy blodtilførsel (for å gi fostre næring).

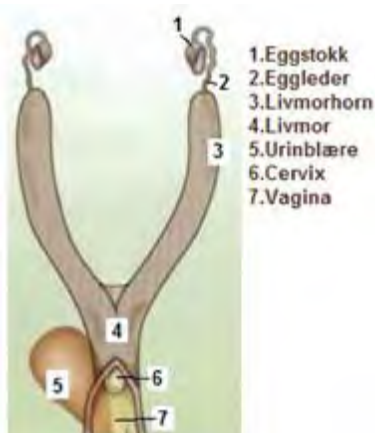
Eggstokkene og livmoren er altså knyttet sammen med rør (fallopian tubes eller ovidukter). Den enden av røret som vender mot eggstokken kalles infundibulum, og er utvidet og formet slik at den kan fange opp egget når det kommer fra eggstokken. Befruktningen av egget skjer i røret.

Hormoner som skilles ut fra hjernen, sørger for forandringene som skjer i kroppen under puberteten. Når tispene er mellom 6 og 14 måneder gamle, vil et hormonfrigjørende signal (GnRH) sendes ut fra hjernens hypothalamus til anterior pituitary, som igjen frigjør hormonene FSH (follicular stimulating hormone) og LH (luteal hormone). Fellesbetegnelsen for disse hormonene er gonadotropiske hormoner. Endringer i hormonnivået gjennom menstruasjonssyklusen er ansvarlig for de fysiologiske mekanismene som trer i kraft under forplantningen.

Tispene har to eggstokker som produserer egg. Når FSH og LH -hormonene blir produsert i større mengder, begynner eggstokkene å vokse. Selve egget blir liggende å flyte i østrogen (som også er et hormon). Østroget sørger også for endringen i tispens seksuelle adferd, som er nødvendig for å indikere at hun er klar til å parres.

Eggløsning er situasjonen som oppstår når egget kastes ut av eggstokken (og inn i livmorhornet). To dager før eggløsningen har det blitt tilført store mengder LH-hormon, som har gjort at eggstokkene har utvidet seg, og eggstokkene har produsert progesteron i stedet for østrogen. Når en eggblære (follicle) når overflaten av eggstokken, sprekker blæren, og egget frigjøres. Hvis tispene er parret, vil spermien befrukte det frigjorte egget i livmoren, og et foster vil utvikles.

Den sprukne follicle som egget kom ut av, vil begynne å produsere celler (luteal bodies), som igjen vil produsere mere progesteron. Progesteronet vil vedlikeholde (opprettholde) svangerskapet, og sende inhibin til hjernen for å stanse produksjonen av FSH og LH-hormonene.

Kjønnsyklusen hos tispene går gjennom 4 tilstander;

Pro-oestrus fase varer 3-17 dager (gjennomsnittlig 9 dager). I denne perioden sveler vulva opp, og det produseres østrogen i eggstokkene. Cellene i vaginalveggen endrer form. Hunden blør fra kjønnsåpningen.

Oestrus fase ("løpetid») varer 3-21 dager (gjennomsnittlig 9 dager). Når hunden er mottagelig for parring (stiller seg opp for hannhunden), er denne fasen i gang. Nå startet produksjonen av progesteron, og etter 2 dager kommer eggløsningen.

Dioestrus fase varer ca. 60 dager. Seks dager etter eggløsningen, vil cellene i vaginalveggen (epithelial cells) gå tilbake til sin opprinnelige form. Denne fasen slutter når progesteronnivået faller. Dette skjer rett før valpene fødes hvis hunden er svanger, eller etter ca. 60 dager hvis hun ikke er svanger.

Anoestrus fase varer ca.125-140 dager. Progesteronproduksjonen er redusert til et minimum. Hunden har ingen seksuell adferd.

Hannhundens forplantningsfysiologi

Hannhundens kjønnsorgan består av to testikler, penis, og et rørsystem. I motsetning til mennesker, så har hunden et ben (knokkel) i penis. Sædceller produseres av sertoliceller i testiklene. Det er FSH-hormonet (samme som hos tispene) som initierer produksjonen av sædceller.

Kroppstemperaturen er for høy til at sædceller kan overleve, og dette er årsaken til at testiklene oppbevares i en pung på utsiden av kroppen (scrotal sac) for å regulere temperaturen. Pungen trekker seg sammen ved lave temperaturer, for å bringe testiklene nærmere kroppsvarmen. Når hunden fødes er testiklene inne i kroppen, og de slippes ned i pungen ettersom hunden vokser til. Noen ganger faller bare 1 testikkel ned (cryptorchid).

Ved pubertet, vil en økning i nivået av LH-hormoner gjøre at leydigceller i testiklene starter produksjonen av testoseron. Testoseronhormonene vil sørge for at sædcellene produseres, og er ansvarlig for hundens seksuelle adferd. Når sædcellen er moden, vil den føres til epididymis, som er en lagringsplass tilknyttet hver testikkel.

Ved parring, presses sædcellene fra epididymis ut gjennom en kanal (ductus deferens) til prostata, og prostatakjertelen vil tilføre spermvæske før den ferdigblandede sæden ejakuleres. For å regulere produksjonen av sædceller, vil pituitary i hjernen sende ut inhibin, som reduserer produksjonen av FSH-hormon. Dette medfører reduksjon av spermproduksjonen.

Hannhunden finner frem til tisper med løpetid via duften av feromonene de utskiller. Feromoner er kjemiske substanser som hannhunden kan lukte på svært lang avstand.

Parringsprosessen

I løpetiden (oestrus fase) er tispene mottakelige for parring. Kurtisen innebærer at de lukter på hverandre, først snute mot snute, og så på genitalområdet. Tispen vil ikke løfte opp halen hvis hun ikke er mottakelig for parring. Hun vil være aggressivt avvisende hvis hannhunden prøver å bestige henne før hun er mottakelig. Når tispene er klar for parringen, løfter hun halen opp til siden, og "stiller seg opp" for hannhunden.

Hannhunden må vanligvis gjøre flere forsøk på å bestige tispene før han oppnår penetrasjon. Når penetrasjon har skjedd, vil bulbuskjertelen sørge for utvidelse av penishodet. Dermed kan vaginalmuskulaturen låse penis fast, og de to hundene vil bli holdt sammen. Hannhunden vil gå av, og stille seg hale mot hale med penis sittende fast i tispene. Slik vil de stå sammenlåst i mellom 5 og 45 minutter. Ejakuleringen av sperma har allerede skjedd, og sammenlåsningen sørger for at spermien ikke lekker ut før sædcellene har funnet veien opp gjennom livmorhalsen. Hundene må ikke separeres når de står slik. Dette kan medføre skader og smerte hos begge.

Årsaken til at hundene står fast så lenge er usikker. Tester utført av forskere, viser at en sammenlåsning som varer lengre en 5 minutter ikke har noen betydning for befruktning av egg.

Kunstig befruktning av tisper

Kunstig befruktning innebærer at tispene befruktes med sædceller fra en hannhund, uten at dyrene kommer i kontakt med hverandre.

Sperma hentes fra hannhunden ved hjelp av feromoner som simulerer løpetid, og en oppsamlar. Sædcellene kontrolleres for abnormaliteter, betente celler, og bakterier. Sædceller som ikke brukes umiddelbart kan kjøles ned eller dyppfryses for senere bruk.

Fersk nedkjølt sperma kan leve i 5-6 dager, mens den dyppfryste kun lever noe få timer etter optining. Så opptint sperma må benyttes på riktig tidspunkt, rett etter eggløsningen. Opptinte sædceller er også mindre mobile en ferske, så det er ofte ikke tilstrekkelig å tilføre dem i vagina. Det benyttes gjerne en nål, eller et kateter.

Suksessgraden varierer noe i forsøk med kunstig inseminering:

Naturell 80-90%

Fersk sperma tilført vaginalt 62-100%

Nedkjølt sperma tilført vaginalt 59-80%

Opptint sperma tilført vaginalt 52-60%

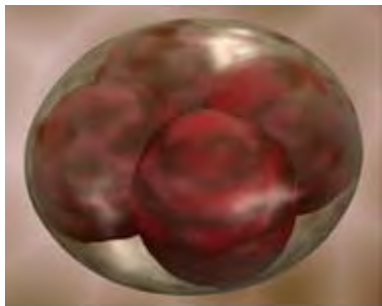
Opptint sperma tilført i livmor 60-80%

Unnfangelse og drektighet

Uansett befruktningsmetode, så er det viktig at bare 1 sædcelle får befrukte egget. Hvis flere slipper til, vil det bli et unormalt antall kromosompar. Derfor er det konstruert en transparent barriere rundt egget (zona pellucida) som øyeblikkelig blir ugjenomtrengelig når en sædcelle har penetrert overflaten. Denne prosessen kalles zona reaction. Når sædcellen og eggcellen smelter sammen er befruktningen et faktum, og resultatet blir en ny celle som kalles zygote. Denne deler seg i to identiske datterceller, som igjen deler seg og danner totalt 4 celler, som deler seg og danner 8 celler, osv.

Cellene danner en blastocyste, som er en ball av celler med et hulrom i midten. Til slutt sprenger ballen seg ut av barrierehinnen.

En liten gruppe av cellene utvikler seg til en embryo, og resten blir til placenta (morkake). Det ytterste laget med celler rundt embryoet kalles chorion, og er i direkte kontakt med moren. Etter 12-16 dager, beveger cellene seg ned i livmoren, og ca. 20 dager etter befruktningen fester de seg i livmorveggen.

Etter ca. 26-28 dager er det en følbart hevelse på livmoren, og etter 45-50 dager kan individuelle hevelser for hvert foster kjennes. For å bekrefte svangerskapet kan ultralyd avsløre hjerteslag i embryoet fra ca. 25 dager etter befruktning.

Under svangerskapet kan tispene ha behov for mere proteiner, særskilt under siste trimester. Den daglige matmengden kan økes i den 5. uken av svangerskapet. Det er vanligvis ikke nødvendig å endre fôrtype, men heller gi mere av den maten hun pleier å få. Det blir trangere om plassen i magen, så det beste er å gi et ekstra måltid i stedet for å gi for stor mengde på en gang.

Under svangerskapet gjelder samme anbefaling som ellers i tispens liv: gi dem et helfôr av god kvalitet (med proteiner fra kjøttkilder), og ingenting annet.

Når fosteret utvikles, er det svært sårbart for feil mikronæringer. Vitamintilskudd og medisiner bør unngås helt, om ikke det foreligger spesielle diagnoser med pålegg fra veterinær. Overdose av noen vitaminer og mineraler kan skade fosterets utvikling, og føre til misdannelser og abortering. For eksempel så kan for mye vitamin A medføre defekter, og for mye vitamin C interferere med den normale utviklingen av knokler. For mye kalsium kan påvirke lagringsprosessen og metabolismen fordi den hemmer produksjonen av parathyroidhormoner. Noen medisintyper er spesifikt merket at de er trygge å bruke under svangerskapet, men andre kan med stor sannsynlighet påvirke fosteret.

Det er en generell oppfatning at tispene bør få ro under svangerskapet, og ikke utsettes for unormalt sterke påvirkninger. Resultater fra nyere forskning kan tyde på at det medfører uønskede effekter hvis tispene stresses under svangerskapet.

En interessant forskningsrapport om påvirkning av hormoner (hypersensitivity induce effects in the hypothalamic-pituitary-adrenal axis), har påvist at valper født av mødre som ble utsatt for stress under svangerskapet utviklet hypersensitivitet mot stresspåvirkning. Det ble målbare endringer i adrenalinnmengden som ble utskilt selv ved små påvirkninger. Tilstanden ble permanent (livsvarig), men det er uklart om den er arvelig i 2. ledd.

Falskt svangerskap

Falskt svangerskap (pseudopregnancy) forekommer både blant tisper som har blitt parret, og tisper som ikke har blitt parret. Etter oestrus-fasen kan en ubefruktet tisper utvikle fysiske tegn på svangerskap og melkeproduksjon.

Falskt svangerskap (pseudopregnancy) forekommer både blant tisper som har blitt parret, og tisper som ikke har blitt parret. Etter oestrus-fasen kan en ubefruktet tisper utvikle fysiske tegn på svangerskap og melkeproduksjon.

Fødselen

De fleste hunderaser er solid utstyrt fra naturens side til å gjennomføre fødselen uten innblanding fra oss. Denne prosessen er basert på instinkt handlinger og går vanligvis meget greit.

NB: Noen få hunderaser kan ikke, eller vil ha problemer med, å føde på egenhånd. Dette gjelder enkelte raser som er fremavlet for utseendets skyld (for å tilfredsstille kennelklubbens eksteriør-standard) fremfor arbeidsegenskaper og funksjonalitet. Dette kan for eksempel medføre at valpens hode er for stort eller har en form som vanskeliggjør en normal fødsel. I slike tilfeller må fødselen foretas av en veterinær ved hjelp av keisersnitt.

Den normale drektighetstiden for hundene er 63 dager. Variasjoner kan forekomme, mellom 57 og 72 dager. Først når svangerskapet nærmer seg 60 dager, har valpene utviklet forutsetningene som skal til for å overleve de første dagene i friluft på ordinær måte.

Ca. 1 døgn før fødselen vil tispens temperatur gå litt ned (til ca. 37 grader målt i rektum). Dette skyldes et fall i produksjonen av progesteronhormoner (som opprettholder svangerskap). Nedgangen i progesteron medfører også at produksjonen av prolactin-hormoner fra pituitary i hjernen settes i gang. Prolactin starter opp brystmelkeproduksjonen, og trigger instinkt handlinger som tispene utfører i forbindelse med fødselen og omsorgen for de nyfødte valpene. Hun slutter gjerne å spise det siste døgnet før fødsel, og det kan forekomme oppkast.

For å forberede fødselen, bør en valpekasse klargjøres i god tid. Når svangerskapet går mot slutten, vil valpemora lete etter en plass å føde valper. Valpekassa bør plasseres et lunt, uforstyrret sted hvor tispene kan få ro. Kassen bør ha vegger som er høye nok til at valpene ikke kryper ut, men lave nok til at mora kan gå over uten besvær.

Det er ikke nødvendig å varme rommet over romtemperatur. Det er naturlig for mennesker å ville holde valpene varme ved å øke temperaturen i rommet, men dette skyldes nok at våre egne nyfødte trenger varme. Det er tvert imot viktig at rommet ikke er for varmt, fordi de nyfødte valpenes første instinkt handling når de har begynt å puste, er å sonde (søke med pendelbevegelser) etter varmen i buken til valpemora. De har varmereseporer i nesepartiet som gjør at temperaturforskjellen mellom luften og brystet er utslagsgivende for om valpen finner frem.

Jeg har hørt om tilfeller hvor alle valpene klynget seg inn i et hjørne av valpekassa, og ikke ville spise av mora. På utsiden av valpekassa stod en varm radiator! Selv om man "hjelper" de nyfødte valpene bort til brystet til å begynne med, må den finne fram på egen hånd når du sover! Dette er en viktig mekanisme som kan bety leve eller dø for valpen. For å holde på varmen, er valpen utstyrt med instinktbevegelser som resulterer i at valpene klaser seg sammen, og de er født med pels. Valpemora vil også sørge for å holde valpene varme. Altså: Ikke skru opp varmen.

Den første fasen av fødselen innebærer sammentrekninger av livmoren, og utvidelse av cervix. En klar eller hvitaktig væske kan komme ut av vagina. Et døgn etter at temperaturen har sunket, starter den andre fasen av fødselen, med sterke kontraksjoner og fødsel av valper.

Valpene fødes innelukket i en ballong fylt med væske (embryonic membrane). Hver valp fødes vanligvis tilknyttet hver sin morkake. Normalen er hodefødsel, dvs. at hodet kommer først ut, men valpen kan også komme andre veien. Ofte uten komplikasjoner.

Det er en liten pause mellom hver valp som fødes. Denne kan vare fra noen minutter til en time. Å la valpen(e) som har kommet ut få die, kan gjøre at valpingen går raskere. Sugning på pattene stimulerer sammentrekningene i livmoren.

Morkaken "fødes" vanligvis noen minutter etter hver valp. Valpemora vil instinktivt spise morkaka, membranen valpen kom ut i, og tygge av navlestrengen. Hunden bør ikke hindres i å spise dette. For oss ser det litt ufyselig ut, men husk at det bare er en menneskelig vurdering. Valpemora spiser etterbyrden fordi hun trenger næringsmidlene.

Stell av mor og de nyfødte valpene

Det er viktig å ikke forstyrre mor og valper for mye etter fødselen. Viktige bånd skal knyttes, og instinkthandlinger skal forsterkes med belønning (mestring). Men det er viktig å sjekke at alt er i orden.

Kort tid etter at de er født, bør valpene starte ammingen. Den første melken (colostrum) inneholder store mengder antistoffer, som valpene har fått lite av gjennom morkaken. Hvis valpen ikke får i seg råmelken i løpet av de første 12 timene, vil svært få antistoffer absorberes, og den blir svært utsatt for infeksjoner de første ukene. Etter ca. 4 uker, starter valpen produksjon av egne antistoffer.

Valpemora vil sannsynligvis ikke spise det første døgnet etter fødselen. La mat og vann stå fremme der hvor hun pleier å mates. Når matskåla er tømt, kan den fylles igjen umiddelbart. Etter et par dager, kan det innføres et fôringsregime som hun er vant med fra før. Etter 20 dager nåes toppen av melkeproduksjonen, og hun må få mye mere mat enn vanlig. Inntil 3 ganger den mengden hun fikk før svangerskapet.

Valpemora får en blodig utflod etter fødselen. Denne skal avta merkbart etter et par dager, og bli mørkere, og helt borte i løpet av 2-3 uker.

Den første uken, vil valpene stort sett bare amme og sove. De kan ofte vri på seg og

få spasme-lignende bevegelser i søvne. Dette er normalt, og hjelper med utviklingen av musklene.

Navlestrengen faller av i løpet av de første 3 dagene.

Øynene åpner seg ikke før det har gått 12-14 dager.

Valpene får være i fred med mora de første to ukene, og løftes så sjelden som mulig, kun når vekt og helse skal sjekkes. Både valper og mor har et instinktprogram de skal igjennom. For sterke påvirkninger kan endre måten valpene utvikles på, ved at valpens fysiologi og/eller psyke tilpasser seg endringene vi påtvinger. Dette vil gi seg utslag senere, f.eks. i form av uønskede hormonnivåer o.l.

Den viktigste indikatoren på valpenes helse den første tiden, er vektøkning. Det er derfor viktig å etterse at alle valpene ammer, og vokser merkbart de første dagene. Når det har gått 1 uke, bør hver valp ha doblet vekten sin.

Den andre uken vil valpene begynne å krype rundt i kassa.

Når de er 3 uker gamle, vil de småløpe og stabbe rundt. Se opp for rømlinger. Nå kan vi forsiktig begynne å prege valpene med rooolig og selvsikker løfting, klapping, og kjærtegn. Det kan fra nå av se ut som om valpene slåss ustanselig, men dette er "lek" (opplæring) og en naturlig og viktig del av utviklingen.

Når de er 4 uker gamle, leker de med hverandre, og med små løse gjenstander.

Mellom 2-4 ukers alder kommer melketennene, og ved 8 ukers alder er alle tenner på plass.

Valpemora spiser avføringen til valpene den første tiden etter fødselen. Men valpekassa vil ha behov for ettersyn og pleie, slik at den holdes ren og tørr.

Fra ca. 3 ukers alder kan valpene få hundemat bløtt opp i varmt vann flere ganger daglig. Vannmengden kan reduseres gradvis over 2 uker, men fortsett med å bløte maten en stund. Ved ca. 6-7 ukers alder kan valpene spise tørrfôr og vann. Når valpene spiser fast føde, vil kravet til amming reduseres. Dermed vil også fôringsbehovet til valpemora reduseres gradvis, som på dette tidspunktet spiser 2-3 ganger mer en ellers.

Komplikasjoner under svangerskapet

Hunden er en robust art med kort svangerskap, som vanligvis vil gå problemfritt. Unntaksvis kan man støte på problemer som abortering, absorbering av foster, og døde fostre.

Et feilet svangerskap kan skyldes en rekke forskjellige årsaker. Generelt sett skyldes det vanligvis defekter i fosteret, modningsproblemer, smittsomme sykdommer, eller hormonelle årsaker. Enhver defekt i fosterutviklingen kan medføre abortering eller absorbering av fosteret. Defektene kan forårsakes av abnormaliteter i kromosomene, eller av organsvikt som en følge av medisiner. Medisiner som kan medføre svangerskapsproblemer kalles teratogene.

Canine herpes virus (CHV) er en vanlig årsak til fosterdød, og kan også ha forbindelse

med sterilitet, abort, og dødfødte valper. Viruset er skadelig hvis tispene smittes i svangerskapets 3 siste uker, eller hvis valpene smittes i sine 3 første leveuker.

CHV-smittede tisper kan ha døde valper i samme kull som de levende valpene. Livmorkaken hos disse tispene er ofte underutviklet, og har hvite og grå felter på overflaten.

Lavt hormonnivå kan også ødelegge svangerskapet. Tisper som absorberer fosteret har ofte for lav produksjon av progesteron i svangerskapets andre måned. Disse kan tilføres progesteron under svangerskapet med gode resultater.

Komplikasjoner under fødselen

Fødselen er en automatisert prosess hos hunden, som styres av instinkthandlinger. De fleste hunder vil føde på egen hånd uten problemer, men noen raser har fremavlede fysiske attributter som gjør fødselen komplisert. Brachycephaliske raser må ofte løses med keisersnitt, fordi hodeformen på valpene gjør naturlig fødsel problematisk.

For de fleste raser er det ingen grunn til bekymring. Her er en liste over hva man kan holde øye med, som kan være tegn på at noe er galt, og at veterinær bør kontaktes:

- Hvis hunden går langt over terminen, og det ikke har vært tegn til nedgang i kroppstemperaturen, og ingen tegn til fødsel. Eller hvis kroppstemperaturen har sunket, og det ikke er tegn til første fase (sammentrekning, utflod).
- Første fase er i gang, men andre fase (selve valpingen) uteblir lengre en 8 timer. Det kan være en obstruksjon.
- Valpene har ikke kommet ut, men en tykk sort eller grønn utflod kommer fra åpningen. Dette kan bety at morkaken har løsnet fra livmorveggen.
- Det kommer en jevn strøm av friskt blod. Dette kan bety at livmoren eller fødselskanalen er skadet.
- Hvis det går mere en ca. 1 time mellom fødselen av valpene, og det fremdeles er valper inne i tispene. Det kan hende at sammentrekningene ikke er sterke nok til å løse valpen (uterine inertia).
- Hvis hunden viser tegn til ekstrem smerte, og ser ut til å være i sjokk, med blekt tannkjøtt, rask puls, eller får et plutselig dypt fall i temperatur.

Alle disse symptomene er tegn på at det er fare på ferde. Hvis du velger å ta med hunden til en veterinær, **må alle valpene som har kommet ut bringes med.** Valpene kan puttes i en eske, med håndklær i bunnen. Hvis du har en varmeflaske, fyller du den med varmt vann (ikke brennvarmt) og legger i bunnen.

Dystocia er en tilstand hvor valpen ikke kommer igjennom fødselskanalen. Dette kan skyldes at valpen (særlig hodet) er meget stort, at valpen ikke er korrekt posisjonert, eller at to valper kommer inn i kanalen samtidig. Keisersnitt kan være nødvendig i slike tilfeller. Veterinæren kan i noen tilfeller hjelpe forløsningen ved å dra i valpen når tispene får sammentrekning. Hvis to valper kommer inn i kanalen samtidig, kan det hjelpe å heve tispens bakdel. Den ene valpen glir da ofte inn i livmoren igjen, slik at den andre kommer igjennom.

Hvis sammentrekningene ikke er sterke nok til at valpen presses ut, kan veterinæren i noen tilfeller tilføre oxytocin. Dette er et naturlig hormon, som stimulerer sammentrekningene i livmoren. Hvis en eller flere valper har kommet ut, vil amming også stimulere hunden til å lage sin egen oxytocin.

Etterkomplikasjoner hos valpemor

Tilbakeholdt morkake

Etter fødselen av hver valp, kommer også morkaken og restene av membranen. Hvis noen av disse blir igjen inne i hunden, vil den være utsatt for infeksjon. Ethvert tegn på infeksjon etter fødselen, som f.eks. puss i utfloden, bør rapporteres til veterinæren. Det kan bli nødvendig med antibiotika, eventuelt kombinert med kirurgisk fjerning av morkakerester.

Akutt kalsiummangel

Dette er en akutt, livstruende sykdom (eclampsia) som forårsakes av lavt kalsiumnivå hos valpemora. Den har forekommet hos små og mellomstore raser når hunden når toppen av brystmelkproduksjonen. Den har også forekommet så sent som 45 dager etter fødsel. Indikasjoner på sykdommen er rastløshet, nervøsitet, pesing, klynking, irritasjon, sikling, tap av koordinasjon, muskelspasmer, og smerter. Tispene blir svært raskt syke, og i løpet av timer eller minutter vil den falle sammen og miste bevisstheten. Behandlingen innebærer intravenøs tilføring av kalsium. Hunden blir raskt bedre under behandlingen.

Ironisk nok, så vil bruk av kalsiumtilskudd under svangerskapet øke risikoen for akutt kalsiummangel. Et lavt kalsiumnivå under graviditeten gjør at kroppen utvikler sin egen mekanisme for uthenting av kalsium fra egne lagre i knoklene. Dermed er disse ferdig utviklet når ammingen starter. Hvis det er høye kalsiumverdier i blodet under svangerskapet, vil ikke kroppen starte utvinningen av eget kalsium raskt nok når behovet plutselig øker med flere hundre prosent etter fødselen.

Infeksjon i melkekjertlene

Melken lages i melkekjertlene. Disse er omringet av et stort antall blodkar som tilfører næringen som trengs. Infeksjon i melkekjertlene (mastitis) forekommer oftest i den første uken etter fødselen. Hunden får feber, mister appetitten, og kan forsøke å hindre valpene i å suge melk. Brystet blir rødt og hovent. Melken som kommer inneholder bakterier, og vil ikke se normal ut. Behandlingen er antibiotika. Det kan være nødvendig å analysere melken, for å finne hvilken type bakterier som forårsaker problemet.

Komplikasjoner hos valpen

Den nyfødte valpen er i en *altricial* tilstand, som betyr at den krever mye stell fra sin mor for å overleve. Komplikasjoner som oppstår de første dagene, er vanligvis i forbindelse med å amme og/eller å holde seg varm. Valpemora vil sørge for alle valpens behov, inkludert å massere genitaliene for å utløse avføring. Hvis valpemora ikke kan sørge for behovene i tilstrekkelig grad, kan dette medføre problemer for valpen.

Nedkjøling

Valpen kan ikke regulere sin egen kroppstemperatur de første to ukene. Valpemora holder nøye rede på dette, og sørger for å sjekke hver enkelt. Den manglende evnen hos valpen skyldes lavt kroppsfettnivå, mangel på skjelvefleks (som utvikles etter

6-8 dager), svak vasokonstriktiv refleks (som trekker sammen blodkar), og stor hudoverflate. Hvis valpemora ikke blir værende i nærheten av valpene, kan kroppstemperaturen deres falle drastisk (hypothermia), og valpen blir ubevegelig og puster saktere. Rask oppvarming med ovn, varmelamper, eller varmelampe må unngås, fordi valpen er like sårbar for overoppheting. Oppvarmingen må gå sakte, ved å holde valpen inntil kroppen og massere den forsiktig.

Manglende næringsopptak

Som nevnt tidligere, så er den første melken (colostrum) svært viktig for valpen. Valper som ikke får nok av denne de første 12 timene, har betydelig redusert sjanse for å overleve. I tillegg til å tilføre valpen antistoffer som beskytter den, er melken også kilden til væske (vann). For at sirkulasjonssystemet skal virke på en tilfredsstillende måte, trenger det en betydelig væsketilførsel. Mer enn 75% av valpens vekt utgjør flytende væske. Valpen dehydreres raskt hvis den ikke får ammet. Hvis den av en eller annen grunn ikke kan drikke av mora, må den tilbys morsmelkerstatning. Dette er en nødløsning, og vil ikke tilføre valpen immunitetsfremmende agenter slik brystmelken ville ha gjort.

Fading puppy syndrome

Enkelte ganger opplever man at en valp bare blir svakere og svakere, og til slutt dør før den er 12 uker gammel, uten at det er noen åpenbar grunn i øyeblikket. Denne får ofte ikke en spesifikk diagnose, og den eksakte dødsårsaken forblir ukjent. Hvis tilfellet omfatter kun en valp, og resten av kullet virker friske, skyldes problemet vanligvis en medfødt defekt hos valpen. En hundekropp er en utrolig komplisert maskin, hvor utallige funksjoner er avhengige av hverandre. En svikt i en obskur kroppsfunksjon, kan gi en dominoeffekt som til slutt dreper valpen. Hvis man opplever hele valpekull som utsettes for fading puppy syndrome, kan feilen ligge hos valpemora. Det kan i så fall være verdt et forsøk å gjennomføre en obduksjon for å prøve å finne den eksakte dødsårsak. Obduksjoner av hunder er dessverre kostbart, og blir derfor utført i alt for få tilfeller. Dermed sitter vi igjen med overfladiske diagnoser som dette.

De vanligste årsakene til at valpen dør, er;

- Klarer ikke holde på kroppstemperaturen
- Parasitter
- Medfødte defekter
- Skader påført via sykdom hos mora under svangerskapet
- Infeksjon påført som nyfødt
- Komplikasjoner under fødsel, oksygenmangel
- Manglende stell fra mora, eller infanticide (mora dreper valpene)
- Manglende brystmelk

Hvordan se forskjell på kjønn

Den ferske hundeeieren vil ofte ta feil av kjønnnet på valpen. Dette skyldes at tispervalpene har noe som ser ut som en "pung". Dette er naturligvis ikke tilfelle, men et utrenet øye kan lett bli overbevist. Årsaken er nok også at genitaliene på små valper ser annerledes ut en på voksne hunder.

Tispervalpene har godt synlig kjønn mellom bakbena (som er årsaken til feiltakelsen), mens hannhundene har genitaliene lengre fremme på magen (se bilder neste side).

HANNVALP

TISPEVALP

Artspreging

Å artsprege valpene er en viktig oppgave, for at de skal betrakte mennesket som en naturlig og ufarlig del av sin verden. Artspreging består i å utsette valpen for sanseintrykk, som gjør den tillitsfull ovenfor vår art. Hvis valpen opplever sin kontakt med mennesket som en udelt positiv og premierende opplevelse som liten valp, er forutsetningene til stede for at den vil opptre stabilt og vennlig mot oss videre i livet.

Ved å behandle valpen rolig og vennlig, vil den preges av dette. Ved å herje, kaste baller, og leke i høyt tempo, vil den preges av dette (og automatisk øke adrenalin-nivået). Hvis du gir valpen et spark når den har tisset på gulvet, vil den preges av dette, og så være på vakt ovenfor deg (og andre) i fremtiden.

Den grunnleggende holdningen hunden skal ha til mennesker generelt, og deg spesielt, læres nå. Ved å ha dette på minnet, kan vi faktisk forme dette levende vesenets betraktning av tilværelsen til noe positivt.

Det er ikke bare til mennesker hunden bør artspreges. Andre aktuelle arter er f.eks. katter, marsvin, undulaten, småbarn, støvsugere, biler, badebaljen, osv. Valpen vil merke seg din holdning til ting. Husk: Rolig, selvsikker, bestemt, vennlig.

Ettersom valpene vokser til vil du merke en stadig økende skarphet fra valpemora ovenfor valpene. Det vil komme irettesettelser som kan virke skremmende brutale. Knurring, glefsing, dra rundt etter nakkeskinnet, jage dem fra matfatet, osv. Oppdrettere tror ofte at dette skyldes at valpemora er lei av valpene, og fjerner dem for å beskytte dem, eller for å la mora få hvile. Dette kalles antropomorfisme, som betyr at vi glemmer at hunden har en egen psykologi og tillegger den menneskelige reaksjoner og egenskaper. Mora oppfører seg ikke slik fordi den er lei av valpene, men for å oppdra dem. Valpene skal lære at de ikke er verdens herskere og kan gjøre som de vil. Dette er et svært viktig element for hundens fremtidige holdning til andre individer, og bør ikke hindres.

Først ved 8 ukers alder må vi overta oppdragelsen helt (fra valpemora). Mora vil instinktivt oppdra valpen videre hvis vi ikke overtar, med holdninger den ville ha bruk for i naturen. Som f.eks. egenrådighet og skarpe reaksjoner. Dette er holdninger valpen ikke trenger å lære når den skal leve et harmonisk liv i en barnefamilie. Dermed setter vi strek for valpemoras påvirkning. Mennesket er heretter valpemora.

Farer for valpen

Hentet fra: <https://www.agria.no/hund/artikkel/valp/farer-for-valpen/>

Valper er livsglade og nysgjerrige, og skal gjerne undersøke alt i sine omgivelser. Det er fort gjort at de skader seg og her får du noen tips til hvordan du unngår de vanligste skadene for valper.

Fremmedlegeme i magen

Valper undersøker gjerne ting med munn- en og spiser det de kommer over, alt fra steiner til skosåler. Truser, strømpbukser, smokker, små baller og skumgummibiter er blant de tingene som kan forårsake store skader i magesekk og tarmer. Legg unna ting som kan være til skade for valpen, både hjemme og der du måtte finne deg med valpen din – så godt det lar seg gjøre.

Mageproblemer og forgiftning

Valpen kan få magesyke via smitte fra andre hunder, men også hvis den tygger i seg noe den ikke skal. Pass spesielt på farlige og giftige kjemikaler som frost- væske, spylevæske, maling og gjødsel.

Flere blomster og planter kan være far- lige. Du finner en liste over giftige plant- er og symptomer hos Felleskatalogen. Hold også skåler med sjokolade, druer og nøtter utenfor snutehold for valpen. Sjokolade inneholder teobromin, hvor selv små doser kan være dødelig for hunden. Større mengder av druer og rosiner kan gi nyresvikt, og nøtter allergisk reaksjoner – i verste fall forgiftning.

Smertestillende og andre medisiner skal også være utenfor rekkevidde. Det er lett å miste en tablett på gulvet og valpen er ofte rask som lynet. De fleste hunder tåler ikke de virkestoffene (for eksempel para- cetamol) som finnes i mange smerte- stillende tabletter.

Se opp for trafikken

Valper er raske og hopper lett ut av bilen eller springer ut gjennom den åpne ytter- døren hvis de får muligheten. Ha alltid valpen i bånd ved trafikkerte veier. Også den store og lydige hunden bør holdes i bånd ved trafikkerte veier. Tenk på at noe kan skremme hunden slik at den hopper ut rett foran en passerende bil.

Varm bil kan bli en dødsfelle

Hver sommer dør et flertall hunder av heteslag i biler. Noen minutter i for høy temperatur er nok for at hunden påvirkes. Temperaturen stiger raskt selv med åpne bilvinduer og i skyggen. Ideelt sett blir noen igjen i bilen for å se til at tempera- turen er overkommelig.

Hvis du må la hunden bli igjen, sørg for at bilen står i skyggen og har to eller fire vinduer åpne for gjennomtrekk. Legg også igjen mobilnummeret ditt i ruten og se til valpen din med korte mellomrom.

Bind aldri hunden i bilens hengerfeste

Du skal aldri binde hunden i bilens henger- feste uansett omstendigheter. Flere tra- giske ulykker skjer hvert år som følge av at sjåføren kjører i vei etter å ha glemt bort at hunden fremdeles er bundet fast i hengerfestet.

Hvis hunden forsvinner

Hvis hunden din forsvinner skal du kon- takte politiet på telefon 02800. Ta også kontakt med Dyrebeskyttelsen og legg gjerne ut et innlegg på Facebook i rele- vante grupper. Hvis valpen ikke har kom- met til rette etter en eller to dager, kan du henge opp plakater i nrområdet og annonsere i lokalaviser.

Kjøp en forsikring

Forsikring er en god sikkerhet i tilfelle noe skulle skje. Agria tilbyr flere forsikringer, men anbefaler først og fremst en veter- inærforsikring som dekker undersøkelse og behandling hos veterinær. Visste du at du får vår beste forsikring dersom du for- sikrer valpen før den har fylt 4 måneder?

Lykke til med valpen din!

Innvollsorm hos hund

Gjengitt med tillatelse: <https://www.dyrelinikk.no/aktuelt/innvollsorm-hos-hund/>

*Hos hund i Norge er spolorm den vanligste innvollsormen. Ormekur-
er til hund er reseptpliktige, for å redusere unødvendig medisinbruk.*

I 2010 kom det nye retningslinjer for behandling av blant annet innvollsorm hos voksne hunder i Norge, fordi behovet for behandling var annerledes enn det som tidligere ble praktisert og forebygge resistens.

Voksne hunder skal kun behandles mot innvollsorm etter at dette er påvist innvollsorm i avføringsprøve. Vi anbefaler å sjekke avføringsprøve for innvollsorm ved årlig helsekontroll og vaksine.

Smitte

Hunder smittes ved å få i seg egg som ligger på bakken der en smittet hund har gjort fra seg eller ved at de spiser såkalte mellomverter (gnagere, enkelte insekter, meitemark).

Fersk avføring inneholder ikke smitte, da det tar minimum tre uker fra en hund etterlater egg i avføringen til disse eggene kan smitte. Inne i egget er det nemlig en liten larve som må modnes. Denne prosessen tar alt fra tre uker til mange måneder, alt avhengig av temperatur og fuktighet.

Hundens spolorm (*Toxocara canis*)

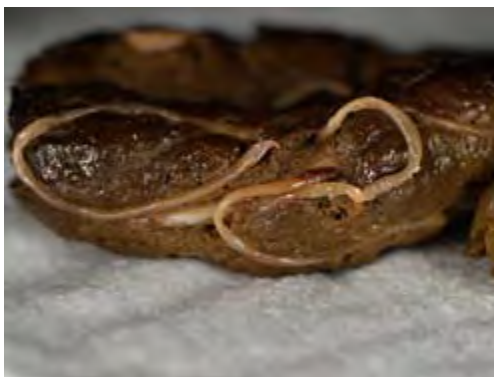
Hvis hunder spiser infiserte egg, vil disse klekke i tarmhulen. Larvene vandrer fra tarmhulen gjennom kroppen til lever, og derfra til lungene før de hostes opp og svelges, og voksne spolorm kan legge nye egg i tarmen.

Ettersom hunden blir eldre vil den gradvis utvikle en immunitet som gjør at larver ikke kan gjennomføre en slik vandring og kapsles inn i "vevscyster" der de ligger i en slags dvale. Ved nedsatt immunforsvar og ved drektighet og diegiving vil disse ormene fortsette vandringen, og det er derfor tisper smitter valpene sine.

Spolorm er vanlig på alle valper. Dette er fordi de smittes via moren både gjennom morkake og melk.

Voksne hunder som får i seg egg vil i de fleste situasjoner ikke utvikle ny smitte, da ormene går i hvilefase i muskler.

Unntaket er når de får i seg larver som er i vevscyster i byttedyr, da de er ferdig utviklede og kan legge nye egg i tarmen på en voksen hund. Derfor kan voksne hunder også spre innvollsorm videre.

Spolorm (mest vanlig i Norge)

Andre typer innvollsorm

Bendelorm hos hund i Norge er ikke utbredt. Bendelorm smitter ikke direkte fra hund til hund, men via mellomverter.

Det er noen tilfeller av både **hakeorm** og **piskeorm** i Norge. Diagnose og behandling er som for spolorm, symptomene kan være som for spolorm, men hakeorm kan også gi betennelse i huden på potene da den kan vandre gjennom potene.

Piskeorm gir gjerne kløe ved endetarmsåpningen og nedsatt næringsopptak og tarmproblemer.

Hakeorm og piskeorm er primært et problem man ser der det er mange hunder, som kennelmiljøer/oppdrett.

I tillegg blir to av hundens **lungeormer** påvist fra tid til annen i Norge. Disse gir symptomer fra luftveiene, ofte med kronisk hoste. Disse ormene smitter via små snegler som er en mellomvert. Diagnosen påvises enten ved bronkoskopi ("kikkhull-skamera" inn i luftrør og bronkier) eller avføringsprøver.

Hvordan ser man at hunden har innvollsorm?

Den vanligste typen innvollsorm vi ser hos hund i Norge er spolorm. Spolorminfeksjon kan være uten symptomer.

Større mengder orm vil gi alt fra dårlig vekst, dårlig pelskvalitet, generell svekkelse og ikke minst symptomer fra mage-tarmsystemet som oppkast/diare eller avmagring.

Vandrende larver kan gi symptomer fra luftveiene hos valper og gi mer alvorlig sykdom. Egg fra innvollsorm i avføring kan påvises ved mikroskopisk undersøkelse på laboratorium. Enkelte ganger kan man også se spolorm i oppkast eller avføring.

Retningslinjer for behandling av innvollsorm hund

- * **Valper:** 2,4,6,8 og 12 uker etter fødsel, igjen ved 6 måneders alder og 1 år, mot spolorm.
- * **Voksne hunder:** Kun etter påvist innvollsorm i avføringsprøve. Vi anbefaler å sjekke avføringsprøve for innvollsorm ved årlig helsekontroll og vaksine.
- * **Drektige og diegivende tisper:** Sammen med valpene ved 2,4 og 4 uker, mot spolorm.

Ormekurer til hund finnes som pasta og tablett.

Utenlandsreise

Ved utenlandsreise er det spesielle krav om behandling mot revens lille bendelorm. Dette må gjøres hos veterinær og attesteres i passet til dyret.

For de som skal reise sørover i Europa må man også være forberedt på hundens hjerteorm, og sørge for forebyggende behandling.

Smitte til mennesker

Hundens spolorm kan forårsake sykdom av vandrende larver hos mennesker. Enkeltstående tilfeller av klinisk sykdom er beskrevet fra Skandinavia. Det er viktig å hindre smitte ved å fjerne hundavføring, især der barn leker. Valper representerer den største smitekilden.

Barneorm (*enterobius vermicularis*) er en humanspesifikk parasitt. Den forekommer ikke hos hunder og katter, og kan dermed ikke smitte fra dyr til mennesker. Menneskets hodelus (*pediculus humanis capitis*) er rammer også kun mennesker, ikke dyr, og kan dermed ikke smitte mellom dyr og mennesker.

Gjeldende retningslinjer

Fra 1. juli 2009 ble ormekurer til hund og katt reseptpliktige. Dette ble bestemt av

Statens Legemiddelverk som et tiltak for å redusere unødvendig medisinbruk og forebygge at det utvikler seg resistens mot de vanlig brukte legemidlene mot innvollsorm.

Behovet for behandling mot innvollsorm hos voksne hunder i Norge er annerledes enn det som tidligere ble praktisert, og derfor har man laget nye retningslinjer.

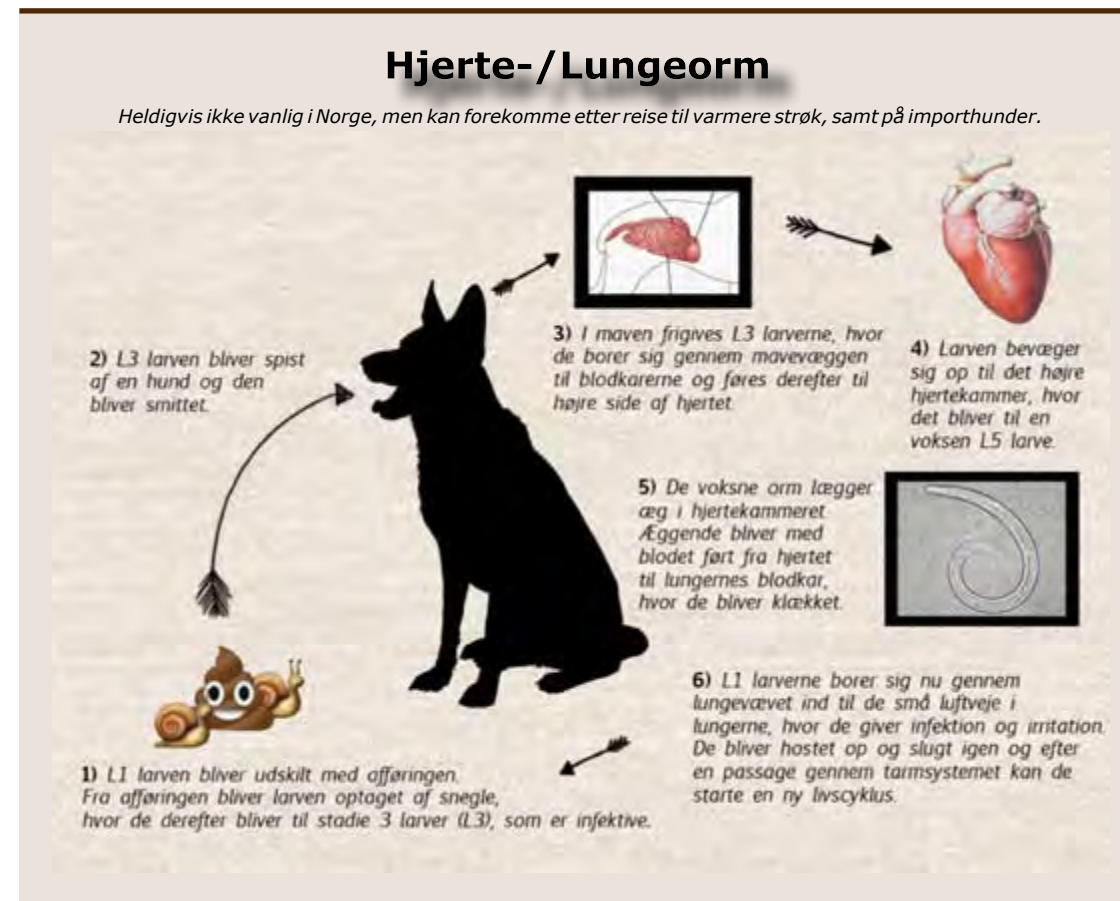
En ekspertgruppe har, på oppdrag fra Legemiddelverket, revidert behandlingsanbefalingene av både innvollsorm, andre tarmparasitter og ektoparasitter (parasitter i huden, som f.eks flått, reveskabb etc).

Veterinær Stein Dahl ved Hønefoss Dyrehospital var en av de privatpraktiserende veterinærene i denne gruppen, sammen med blant annet spesialister fra Norges Veterinærhøgskole.

Retningslinjene ble gitt ut i mars 2010, og kan leses her: <https://legemiddelverket.no/Documents/Veterin%C3%A6rmedisin/Terapianbefalinger/Endoparasittbehandling%20av%20hund%20og%20katt.pdf>

Denne artikkelen er laget av Hønefoss Dyrehospital.

Stein Dahl 02.04.2010 kl 10:25 / oppdatert 16.11.2018 kl 10:26

Nesemidd hos hund

<https://www.nkk.no/mer-om-hold-av-hund-her/nese-midd-hos-hund-article161725-835.html>

Hvert år behandles mange tusen hunder i Norge mot nesemidd, og det er flest behandlinger i og omkring jakttiden.

Hvilke hunder kan få nesemidd?

Alle hunder i alle aldre kan bli smittet av denne lille parasitten som lever sitt liv i hundens nese- og bihuler.

Tidligere antok man at hundens nesemidd hadde liten betydning for hundens helse, og at forekomsten var lav selv om den er påvist i alle verdensdeler.

Heldigvis gir infeksjon med nesemidd ingen varige skader på hundens neseslimhinne eller luktesans, men behandling er nødvendig for å bli kvitt parasitten.

Hvordan blir hunden smittet av nesemidd?

Hunder smittes enten ved direkte kontakt eller ved indirekte kontakt med andre hunder som har nesemidd.

Nesemidd kan krype ut av hundens nese, gjerne når hunden hviler eller sover, og den kan overleve en tid utenfor nesen.

Sannsynligvis er indirekte kontakt den viktigste smittevei og foregår for eksempel ved at hunder deler seng, tepper, bur, hundegård, drikke- og matkopper.

I Norge og Sverige tror vi at nesemidd er en av de vanligste parasittene hos hund, og at opp mot 10-15% av alle hunder kan være smittet. Største problemer forårsaker nesemidd hos alle tjenestehunder og jakthunder som skal utføre arbeid hvor luktesansen er avgjørende.

Hvilke symptomer skal man se etter?

De aller fleste hundene som har nesemiddinfeksjon er symptomfrie, eller har bare sporadiske symptomer, og det skyldes at de bare er infisert av noe få nesemidd. Disse symptomfrie individene utgjør imidlertid en mulig smittekilde for andre hunder og en overlevelsesmekanisme for nesemidd.

Øker antallet nesemidd øker også sannsynligheten for flere symptomer. Nesemidd irritere slimhinnen i nesehulen, som på sin side forsvaret seg ved å produsere mere slim, og gjør at hunden blir tett i nesen. Luktstimuli har da vanskelig for å trenge gjennom slimet og hundens luktesans blir kraftig redusert.

Overskuddet av slim i nesehulen forsøker så hunden å kvitte seg med. Dette skjer for eksempel ved å nyse, og forsøke å få slimet ut gjennom neseborene. Imidlertid har hunden en mengde slimhinneklede brus- og beinplater som bukter seg inn i nesehulen (noe vi mennesker ikke har), og det forhindrer effektiv utnyring av slimet.

Hunden står da igjen med muligheten å trekke slimet bakover i nesehulen, og ned i svelget. Denne måten å fjerne slimet på resulterer i det som kalles 'innovernysing' eller på engelsk 'reversed sneezing' og kan

arte seg som kraftige, anfallsliknende inndragninger av luft, hvor hunden gjerne står med senket hode og det kan virke som om hunden ikke får puste. Innovernysingen kan derfor virke ganske dramatisk, særlig om det forekommer ofte.

Innovernysing, neseflod, nysing og redusert luktesans er derfor symptomer som forekommer når hunden har nesemidd, men det er viktig å merke seg at disse symptomene ikke er spesifikke for nesemiddinfeksjon.

Alle tilstander som forårsaker forøket slimproduksjonen i nesehulen, vil gi disse symptomene, for eksempel infeksjoner med bakterier eller virus, forkjølelse, allergier.

For arbeidende hunder sees i tillegg redusert yteevne. Ved nesemiddinfeksjon har hunden svært sjelden nedsatt allmentilstand.

Hvordan stilles diagnosen?

For å stille diagnosen nesemiddinfeksjon hos en hund, må man påvise nesemidd. Den kan sees som små hvite prikker når den kryper ut av neseborene til hunden. Siden den kan bevege seg raskt, 1 cm per sekund, er den svært sjelden å få øye på.

Man har forsøkt ulike metoder for å påvise midten, blant annet spyling av hundens nesehule, innånding av gass og endoskopi, som alle krever at hunden bedøves. Men svakheten ved alle metodene er at om man ikke påviser nesemidd ved undersøkelsen, så kan man heller ikke utelukke at hunden allikevel har nesemiddinfeksjon.

En diagnostisk blodprøvetest hadde vært ønskelig, men finnes ikke i dag. Diagnosen blir derfor ofte en 'sannsynlighetsdiagnose' som bygger på sykdomshistorien, symptomene, og de kliniske funnene. Bortfall av symptomer etter behandling vil styrke diagnosen.

Hvordan blir man kvitt nesemiddinfeksjon?

Tidligere var injeksjoner med ivermektin mest benyttet til hunder med nesemiddinfeksjon. Det var effektivt, men enkelte hundereaser, som collie, shetland sheepdog og australian shepherd er spesielt følsomme for ivermektin og alvorlige bivirkninger inkludert dødsfall forekom.

Derfor behandles de fleste hundene i dag, effektivt og uten bivirkninger, enten med tabletter som inneholder milbemycin, eller med påflekkingsvæske som inneholder selamektin, og som skrives ut av dyrlegen.

Kurene består av flere doseringer over noen uker. I Norge er det kun tablettene Interceptor vet. som har spesifikk godkjenning til bruk mot nesemiddinfeksjon hos hund.

Er det flere hunder i samme husholdning, men kun en med påvist nesemiddinfeksjon bør allikevel alle behandles, da de øvrige kan være infisert men være symptomfrie.

Det er viktig å merke seg at en behandling er kun effektiv mot den eksisterende nesemiddinfeksjon. Behandlingen gir ingen beskyttelse mot fremtidig smitte og ny nesemiddinfeksjon.

Tegning og tekst: Rosalind Allan. Oversatt til norsk: R. Monsholm

NSSK - UNG

Hvordan hilse på en hund?

- Spør alltid eieren om å få lov å hilse på hunden. Kun ett barn om gangen får hilse på.
- Sett dere ned på huk og la hunden komme til barnet.
- Ha alltid rolige bevegelser og dempet stemme.
- Når hunden uttrykker at den ønsker kontakt, klapp den rolig på siden.
- Gå ikke bort til en hund som står alene.
- Ikke stirr rett på hunden eller treng dere på.
- Ikke strekk ut hånden (nei, det skal man faktisk ikke).
- Ikke klapp hunden på hodet.
- Om man ikke ønsker kontakt, snu ryggen til og gå rolig vekk.

(Kilde: GoodDog Center)

Nyttårsaften og Hund!

Sakset fra: www.nkk.no

Kvelden hvor mange av våre firbente venner blir svært engstelige er fortsatt noen uker unna, men hvis hunden din er redd for fyrverkeri kan du sette igang med noen forberedelser allerede nå. Blant annet kan du forsøke å gradvis venne hunden til lyden av raketter.

Den naturlige reaksjonen hos hunder som blir skremt og stresset av fyrverkeri, er å forsøke å komme seg vekk fra støykilden. Når panikken tar overhånd vil enkelte også forsøke å rømme. I forsøket på å komme seg ut kan hundene ødelegge interiør, og i verste fall også skade seg selv.

Forbered hunden på støyen

Dessverre opplever mange hunder nyttårsfeiringen som en stor påkjønning. Støyen vi skaper er ikke lett for våre pelskledde venner å forstå, og frykten for at det er noe farlig som foregår, stresser mange hunder.

Ved å gradvis forberede hunden på lyden av fyrverkeri, kan du bidra til at kvelden blir litt bedre for din firbente venn. Dette kan gjøres ved å spille av raketlyder for hunden. På den måten kan man bidra til at hunden vender seg til lyden av raketter, slik at det ikke oppleves så skremmende når selve dagen kommer.

Start tidlig: Det er viktig med gradvis tilvenning

Det er viktig at øvingen skjer gradvis, og gjennom mange økter. Målet er at hunden skal registrere lyden, men uten å bli redd. Følg nøye med og øk lyden etter hvert som hunden er klar for det. Blir hunden

redd, har du gått for fort frem. Husk at dette er tidkrevende arbeid, og at problemet ikke vil være løst på en dag.

Det finnes mange opptak av raketlyder tilgjengelig på nettet. Både på musikkstrømmetjenesten Spotify og på Youtube finner du lydfiler av fyrverkeri som du kan bruke til treningen.

Selve nyttårsaften

Det er også viktig å ha planlagt selve nyttårsdagen- og kvelden på forhånd, slik at hunden får det best mulig. **Her er noen tips til hvordan man kan skjerme hunden på nyttårsaften:**

- **Luft** hunden godt tidlig på dagen. Ikke ha hunden løs.
- **Lag** et "gjemmested" til hunden på et kjent sted, hvor den kan føle seg sikker.
- **Vær** sammen med hunden, gjerne med musikk i bakgrunnen, slik at lydene utenfra blir mindre fremtredende.
- **Det** er viktig å selv ignorere smellene, og opptre normalt overfor hunden. Hold gjerne hunden sysselsatt.
- **Begrens** eller unngå bruk av fyrverkeri, og ikke ta med hunden ut.

STAFETT- PINNEN

Tone Hindenes (Minshelties), Valdres

Jeg fikk spørsmål fra Wenche Tangen, Kennel Kjanto, om å overta stafettpinne til dette bladet.

Jeg har alltid vært glad i hunder, men fikk ikke hund som barn da min mor var ekstremt redd for hunder. Årene gikk, uten hund, og jeg stiftet min egen familie og fikk 4 barn. Da min yngste datter, som da var 13 år, spurte meg om vi ikke skulle ha oss en hund så var det endelig anledning og tid til å ta til oss et nytt familiemedlem. Det tok ikke lang tid før jeg var hektet :-)

Ziko

I 2008 hentet vi en snill og god sheltiegutt hos Irene Mjelde, kennel Minnlett i Samnanger. Det var Ziko, Minnlett's Next Surprise, og det gikk ikke mer enn ett år før vi dro til Irene og hentet sheltiegutt nr. 2, Prins, Minnlett's Really Special. Min mor ble kurert og er i dag titt og ofte innom for å kose med hundene mine.

Ziko og Prins

I 2010 fikk jeg godkjent Minsheltie som kennelnavn og jeg begynte å forberede meg til å begynne med avl og oppdrett. Jeg tok oppdretterskolen kurs 1 og 2 hos NKK og leste alt jeg kom over av bøker og litteratur om emnet.

Jeg snakket med andre oppdrettere og vil trekke fram Team Rogaland med venner, for å dele av sin enorme kunnskap om rasen. Den eneste veien til suksess er samarbeid, åpenhet og deling av kunnskap.

Prins, Ziko og Nemi

Min erfaring er at oppdretterne i Rogaland er helt unike på dette området, noe som gjenspeiler seg i kvaliteten på hundene i dette distriktet. Jeg bodde i Stavanger fra 2015-2018 og fikk da gleden av å være en del av dette flotte og inkluderende miljøet.

Ziko, vår første sheltie var en snill og god familiehund, men det var først når vi fikk Prins at utstillingsinteressen startet for alvor. Han vant mye som valp og ble etterhvert ofte vist i ringen på utstilling. I 2013 ble han Norsk og Dansk Champion, etter hvert også Kroatisk og Internasjonal Champion.

Prins og Nemi

Prins reiste til Italia og bodde hos Kennel Rivermist, Alfredo Gili i 10 måneder i 2015 og produserte 8 kull når han var der. Han har lagt mye av grunnlaget for dagens Blue Merle linjer i Italia, og har flere Champions etter seg der. Her hjemme har han bare noen få kull og hans Blue Merle sønn Minshelties Extra Special oppnådde sin Norske Championattittel i år. Hans bror Minshelties Eastwood er Certvinner og har flere flotte plasseringer på utstilling.

I 2011 fikk vi vår første tise i hus, Nemi - Croft's Ice Queen. Hun har også oppnådd championat i flere land, og har vært en fantastisk avlstise. Hun har produsert 12 flotte avkom, derav er 4 blitt Norske Champions: Minshelties Anything Like Me, Minshelties Ain't Nothin' Like, Minshelties Brad Paisley og Minshelties Beat This Summer.

Nemi med valpekull

3 til av hennes avkom er Certvinnere og på god vei mot Championatet, Minshelties Famous People, Minshelties Flowers og Minshelties Facebook Friends.

På disse få årene jeg har drevet med Sheltie så har jeg fått mange gode venner i miljøet, noe som gjør at det er hyggelig å treffes på utstillinger i vårt langstrakte land.

Vi har alle våre idealer når det gjelder hvordan en Sheltland Sheepdog skal se ut, og prioriteringene om hva som er viktig er forskjellig fra oppdretter til oppdretter.

Minshelties B-kull, 6 uker

For meg så er det viktig at hundene fungerer fint som familiehunder, de fleste valpene vi produserer blir nemlig akkurat det.

De blir noens bestevenn, turkamerat og familiemedlem.

Men i tillegg så ønsker jeg å ta vare på rasens yndige utseende og anatomi. Anatomi er spesielt viktig, god konstruksjon gjenspeiler seg i gode bevegelser. Gode bevegelser gir smidighet og hurtighet, noe som er viktig f.eks i hundesport som agility, eller hvis hunden skal brukes til gjeting.

Jeg driver oppdrett i liten skala og ønsker ikke å ha for mange hunder hjemme, men heller sette bort tisper jeg ønsker å bruke videre i avl på før.

Jeg håper at flere og flere får øynene opp for våre nydelige rase som jo allerede er svært populær som familiehund, turvenn, agilityhund, lydighetshund, besøkshund, utstillingshund osv osv. Vi har en utrolig allsidig rase som det er viktig å ta godt vare på.

Dette var en liten introduksjon av meg og mitt lille Minsheltie oppdrett, takk for meg!

*Minshelties oppdretterklasse,
NKK Ålesund 2019*

Da velger jeg å sende stafettpinnen videre til Kennel Sheltievik, Ellen Hestvik.

Annonsepriser og frister til Medlemsbladet

Alle annonsene er i farger: 1 helside kr. 400,- og to-siders annonse kr. 600,-

1 års abonnementsavtale på annonser i alle 4 medlemsbladene, **følger kalenderåret:** Må forskuddsbetales ved første annonse til medlemsblad nr. 1 for året, kr. 1400,- (dvs kr. 350,- pr annonse). Det er dobbelt pris for ikke medlemmer.

Kommersielle annonser, kr. 1000,- pr. side.

Annonser som ikke er betalt til NSSK sin konto i DnB: 7877 06 77717 innen fristen, vil bli fjernet før bladet går i trykken.

Annonserer med gjeld i klubben kan ikke få inn nye annonser før gjelden er betalt.

Manusfrister: 20. januar - 20. april - 20. juli - 20. oktober

Norsk Shetland Sheepdog Klubb's Håndbøker

NSSK utga til og med år 2000 en HÅNDBOK hvert 5. år, som omhandlet det som hadde skjedd med sheltien i Norge den siste femårs-perioden. Deretter Årbøker med samme innhold. Bøkene er innbundet i burgunder imitert skinn med gultrykk.

Ikke alle bøkene er tilgjengelige lenger, og det er derfor viktig for de som er interessert i rasen å sikre seg bøker mens det enda er på lager.

Fra og med år 2001 har det blitt utgitt en ÅRBOOK, den første kom ut sommeren 2003 og omfattet to-årsperioden 2001-2002. Boken var i farger og på 296 sider.

Neste årbok kom ut før jul i 2007, og omfatter årene 2003-2005. Boken er i farger og på 379 sider.

Siste årbok kom ut i våren 2017, og omfatter årene 2011-2015. Boken er i farger og er på 576 sider.

Håndbok 2000 inneholder f.eks.: Valpen har kommet hjem. Aktivisering av hund. Oppdrett: Å oppdrette innebærer å ta ansvar - Ditt oppdrett er ditt ansvar. Blue merlens utvikling og fremgang i Norge. Type av shetland sheepdog. Lydighetstrening av hund. Agility som hundesport. Blodspor med sheltie.

Årbok 2003-2005 inneholder blandt annet: Rasebeskrivelsen. Generell genetik. Pelsfarger hos Shetland Sheepdog. Fargekombinasjoner.

De bøkene som er tilgjengelige i dag:

Håndbok IV 1985 (1980-1985) *UTSOLGT*

Håndbok .V 1990 (1986-1990)

Håndbok VI 1995 (1991-1995)

Håndbok VII 2000 (1996-2000)

Årbok 2001-2002

Årbok 2003-2005

Årbok 2006-2010 *UTSOLGT*

Årbok 2011-2015

**Priser og bestilling:
se NSSKs Minimarked.**

Tilbudspakker - Se Minimarkedet - www.nssk.no

Nye Champions- og Vinnertitler

N Uch Daylight Bright's Sunny Girl (Daylight Bright's Wow Wow ex Daylight Bright's Promise Restart)

E: Hammarström, Eva-Marie, Sverige
O: Stens, Helena & Stens, Marita, Sverige

Norsk Championat:
21.07.2019 N. Eurasierkl. Østlandet, Vålerbanen
Dommer: Foss, Arne

Nord FI SE N Uch EE LV LT BALT BY Ch Ketrin's Pepperoni (RU CH Valerina Ross Double Mirage ex RU CH Shellrick's Future Vision)

E: Sipola, Seija, Finland
O: Novakovskaya, Ekaterina, Russland

Norsk Championat:
03.08.2019 Norsk Kennel Klub, Fauske
Dommer: Ohm, Ingrid Prytz

N DK Uch Lillevolden Hope And Glory (RLD F RLD N Pm Quality's Best Comforter ex C.I.B N DK UCH Poulsgaards Just Heart Of Gold)

E: Nilsen, Terje
O: Nilsen Terje/ Tangen Liz Aina

Norsk og Dansk Championat:
27.07.2019 Drøbak Hundeklubb, Råde
Dommer: Janeiro, Francisco Salvador G.

GI JR Ch Lyngvetun's Golden Ferrarie (Blenmerrow Masterpiece ex Lyngvetun's Yes I'm Beautiful)

E: Olavessen, Grete
O: Olavessen, Grete & Rilatt, Paul & Larsen, Trine

Gibraltar Junior Champion:
05.10.2019 50th Int.Show Gibraltar, Jun.Cert
06.10.2019 51th Int.Show Gibraltar, Jun.Cert
Dommere: Karen DeVit, Irland og Stephanie Walsh, Irland

N Fi DK Uch Shellrick's Hot And Wow (Brilyn Bud Wiser At Lynnswed ex Shellrick's Doris Day)

E: Hedman, Hanne og Tostrup, Jostein
O: Reider, Anne, Sverige

Norsk og Finsk Championat:
18.08.2019 N. Kennel Klub, Lillehammer
Dommer: Nilsson, Kurt
Dansk Championat:
02.11.2019 Dansk Kennel Klub, Herning
Dommer: Müller, Barbara

Certvinnere

Belmara's Golden Girl (N SE Uch EUW-15 Lundecock's Speed Limit ex C.I.B. Nord Uch NordJV-12 DKV-13 SEV-13 Belmara's Yo Mama's A Pajama)

E: Tostrup, Jostein og Heidi Baarlid
O: Kristiansen, Maria & Tostrup, Jostein

20.07.2019 Norsk Eurasierklubb, Vålerbanen

NORDJV-18 Bentlise First Connor (Sheltie4you Guardian Of Faith ex N UCH NJV-12 Bentlise First Rose)

E: Nygaard, Anne Lise
O: Nygaard, Anne Lise

31.08.2019 Norsk Collie Klubb Sørlandet, Evjemoen

Captivas Another Love (Memus Professor Higgins ex Catoma's Undercover Angel)

E: Bonsaksen, Amalie
O: Skogvik Anette

13.07.2019 Sunnmøre Hundeklubb, Vestnes

Daylight Bright's Sunny Girl
(Daylight Bright's Wow Wow ex Daylight Bright's Promise Restart)

E: Hammarström, Eva-Marie, Sverige
O: Stens, Helena & Stens, Marita, Sverige

21.07.2019 Norsk Eurasierklubb Østlandet, Vålerbanen

Exita The Endless Love
(AGHII Tim-tim's Xit 4ever ex Mabel Joy's Heartland Lady)

E: Karlsrud, Hanne Mette
O: Holmqvist, Vibeke Elisabeth Bøe

28.07.2019 Moss Og Omegn Hundeklubb, Råde

Flinthaug Nikki Blue In Blue
(INT N S Uch WW-03 Poulsgaards Be My Talisman ex Flinthaug Chiquita Lady In Blue)

E: Solbakken, Kari
O: Christiansen Nina

10.08.2019 Vefsn Hundeklubb, Mosjøen
25.08.2019 Norsk Schnauzer Bouvier Klubb Trøndelag, Selbu

Kettrin's Peppermint
(RU Ch Valerina Ross Double Mirage ex RU Ch Shellrick's Future Vision)

E: Wahl, Heidi
O: Novakovskaya, E. D, Russland

24.08.2019 N. Leonberger Klubb, Kristiansand

FI SE Uch EE LV LT BALT BY Ch Kettrin's Pepperoni
(RU Ch Valerina Ross Double Mirage ex RU Ch Shellrick's Future Vision)

E: Sipola, Seija, Finland
O: Novakovskaya, Ekaterina, Russland

03.08.2019 Norsk Kennel Klub, Fauske

Lillevolden Hope And Glory
(RLD F RLD N Pm Quality's Best Comforter ex C.I.B N DK UCH Poulsgaards Just Heart Of Gold)

E: Nilsen, Terje
O: Nilsen Terje/ Tangen Liz Aina

22.06.2019 Dansk Kennel Klub, Vejen
27.07.2019 Drøbak Hundeklubb, Råde

Mellsjøhøgda's Morning Melody
(C.I.B N CZ SI UCH SIV-14 Microgården's Super Trouper ex Mellsjøhøgda's Worth To Wait For)

E: Johnsen, Ragnhild
O: Sissel Tangnes & Johs Olsen

04.08.2019 N. Shetland Sheepdog Kl., Misvær

Mellsjøhøgda's Tap Dancer
(INT N BG RO CZ SI UCH ROGr BGGr UCH SIV-18 Mellsjøhøgda's Copper Zurprize ex Mellsjøhøgda's Worth To Wait For)

E: Abelsen, Tove Sørbø
O: Sissel Tangnes & Johs Olsen

28.07.2019 Salten Brukshundklubb, Vågan

Mellsjøgda's Unstoppable
(INT N BG RO CZ SI UCH ROGr BGGr UCH SIV-18 Mellsjøgda's Copper Zurprize ex Mellsjøgda's Vote For Me)

E: Tangnes, Sissel
O: Sissel Tangnes & Johs Olsen
13.07.2019 Sunnmøre Hundeklubb, Vestnes

Mellsjøgda's Xpect Some Fun
(Mohnesee Blacksmith ex Mellsjøgda's Fantastic In Blue)

E: Tangnes, Sissel
O: Sissel Tangnes & Johs Olsen
14.07.2019 Vestnes Hundeklubb, Vestnes
17.08.2019 Norsk Collie Klubb Hedmark, Hedmark/Oppland

Minshelties Facebook Friends
(Lundecock's Golden Handshake ex Ch Croft's Ice Queen)

E: Carlsen, Tone Mette
O: Hindenes, Tone
14.07.2019 Vestnes Hundeklubb, Vestnes

Microgården's Fortune Cookie
(Lundecock's Alone in the Dark ex Microgården's Zuper Candy)

E: Johnsen, Ragnhild
O: Johannessen, Ann Cathrin
31.08.2019 Norsk Collie Klubb Sørlandet, Evjemoen

NJV-18 NORDJV-18 North Ballroom Blitz
(C.I.B DK FI N SE UCH NV-14 SEV-13-14 Windcrest Stylish Move ex N UCH North Sheltie's Fire N Ice)

E: Haugstvedt, Anne Mette Sandvoll
O: Haugstvedt, Anne Mette S. & Haugstvedt, Rune
03.08.2019 Norsk Kennel Klub, Fauske

North Sheltie's Champagne Taste
(N UCH Blue Heavens Eclipse ex Shellrick's Touch Of Class)

E: Grini, Tor
O: Haugstvedt Anne og Rune/ Jansson Siv/ Fredriksen Ivar
06.07.2019 Ytre Helgeland Hundeklubb, Leirfjord

North Sheltie's Downtown Abbey
(N Uch North Sheltie's Headline News ex North Sheltie's Edge Of Glory)

E: Fredriksen, Ivar
O: Haugstvedt, Anne Mette S. & Haugstvedt, Rune
31.08.2019 Norsk Berner Sennenhundklubb Nord, Skjomen/Narvik

North Sheltie's Northern Glory
(Mainland's Eye Of The Tiger ex North Sheltie's Gemstone)

E: Bergli, Kirsti
O: Haugstvedt, Anne Mette S. & Haugstvedt, Rune
27.07.2019 Vågan Hundeklubb, Svolvær
11.08.2019 Rana Trekk- Og Br.hundkl., Mosjøen

Orion des Mille Eclats Des Tourne-sols (Shelridge Sangiovese ex Iseult Golden Princess Des Mille Ec)

E: Tangnes, Sisse
O: Trioani, Nathalie, Frankrike

04.08.2019 N. Shetland Sheepdog Kl., Misvær
24.08.2019 N. Shetland Sheepdog Kl., Trondheim

Orreknuppen's Wonderful Showman (Au Ch Poulsgaards Casual Design ex Bermarks Zafira)

E: Aamodt, Bente Jorunn
O: Krogstad, Inger

20.07.2019 Norsk Eurasierklubb, Vålerbanen

Orreknuppen's Wonderful Tini (Au Ch Poulsgaards Casual Design ex Bermarks Zafira)

E: Fagerstrand, Synnøve
O: Krogstad, Inger

18.08.2019 Norsk Kennel Klub, Lillehammer

Request Magnolia Time (Ch Louanda Time After Time ex Request Miss Magnolia)

E: Andreassen, Berit Inga Bær
O: Engebros, Lillemor, Sverige

24.08.2019 Tromsø Hundeklubb, Tromsø

Shathena's Paco Of Fabulous (Ch Memus Professor Higgins ex Shathena's Fast & Fabulous of Kiara)

E: Bjerkenås, Kristin Helene Andersen
O: Monsen, Kristin Sivertsen & Monsen, Rune

31.08.2019 Steinkjer Hundeklubb, Steinkjer

Shathena's Queen Issi Of Dea (EUJW-15 MK CH MD CH ME CH SE U CH Shelteam Linus On The Line ex N ACH Shathena's Dea Of Kiara)

E: Aamodt, Bente Jorunn
O: Monsen, Kristin Sivertsen & Monsen, Rune

11.08.2019 Norsk Dalmatiner Klubb Gruppe Oslofjord Vest, Letohallen
24.08.2019 N. Shetland Sheepdog Klubb, Trondheim

Shellrick's Hot And Wow (Brilyn Bud Wisser At Lynnswed ex Shellrick's Doris Day)

E: Hedman, Hanne og Tostrup, Jostein
O: Reider, Anne, Sverige

13.07.2019 Finsk Kennel Klub (Nord), Oulu
14.07.2019 Finsk Kennel Klub (Int), Oulu
18.08.2019 Norsk Kennel Klub, Lillehammer
02.11.2019 Dansk Kennel Klub, Herning

Sheltievarra's Catch A Dream (RO BG UCH BGGU UCH ROGr UCH Mohnesee Blue Jazz ex Sheltievarra's Aiki The True Love)

E: Olavessen, Grete
O: Karlsrud, Hanne Mette

27.07.2019 Drøbak Hundeklubb, Råde

Whalsay Sunshine Steve

(Ch Lythwood Sundealer ex Whalsay Titania)

E: Vaksvik, Sissel

O: Sjölund, Monica, Sverige

17.08.2019 Norsk Collie Klubb Hedmark, Hedmark/Oppland

Rallylydighet

N RL CH RLI RLII RLIII

Awesome Meera

(Ch Evad Shades Of Opal ex N RL CH Mellsjøhøgda's Xotic Illusion)

E: Løvik, Anita

O: Løvik, Anita

Champion i Rallylydighet:

05.08.2018 Vågsøy Hkl, Nordfjordeid, 1.pr. 1.pl. 198p

25.05.2019 Averøy Hkl, Averøy, 1.pr. 1.pl. 194p

26.10.2019 Averøy Hkl, Averøy, 1.pr. 3.pl. 190p

Fører: Anita Løvik

RLI Ingivito's Ronja

(Ch Evad Shades Of Opal ex Yuwang's Aila To Ingivito)

E: Kravik, Else

O: Vestnes, Ingrid Anne/Vestnes, Harald

Mellomtittel i Rallylydighet (RLI):

09.09.2018 Averøya Hkl, Averøy, 1.pr. 1.pl. 189p

26.10.2019 Averøya Hkl, Averøy, 1.pr. 4.pl. 200p

27.10.2019 Averøya Hkl, Averøy, 1.pr. 7.pl. 189p

Fører Else Kravik

RLI Zitara Star's Blue Rocky

(Ch Corinja's A New Miracle In Blue ex Secret Mystery A Blackmagic Woman)

E: Rødsten, Bente

O: Odden, June Sølvli/Teigen, Bjørn Ragnar

Mellomtittel i Rallylydighet (RLI):

15.06.2019 Flateby Hkl, Flateby, 1.pr. 1.pl. 198p

19.07.2019 N Eurasierkl, Vålerbanen, 1.pr. 4.pl. 200p

20.07.2019 N Eurasierkl, Vålerbanen, 1.pr. 2.pl. 200p

Fører: Bente Rødsten

DISTRIKTSNYTT

Møre og Romsdal

Klubbkontakt: Hildegunn Solberg Nes, tlf. 922 63 557

Treff på Nes, Ellingsøya, 4. august 2019

Tydeleg stas å få treffe kvarandre att!!

Ca 20 firbeinte og 25 tobeinte strøymde til på svært kort varsel i fineveret.

Denne dagen vart det kloklipp, pelstell og trening på bord, innimellom leik og god prat.

Treff i Hustadvika, 19. oktober 2019

På ein liten fjelltur i Oppland 12. oktober, møtte eg eit hyggeleg par med ein sheltie. Dei viste seg å vere frå vakre Bud på Romsdalskysten, og gjennom samtalen vart dei med i FB-gruppa "Sheltiegjengen i Møre og Romsdal". Der annonserer vi mellom anna både treff og ønske om treff.

Eg sa at det hadde vore hyggeleg med ein tur nordom Moldefjorden. Desse to var ikkje seine i vendinga, for alt 19. oktober var 12 hundar og like mange tobeinte samla hos Tove og Frank Drågen på Bud, ute ved havstykket Hustadvika.

Dei firbeinte koste seg i frislepp på stort, inngjerda område, og praten gjekk lett midt i kaffi og gode sveler. Fleire skaffa seg nye, flotte panneband med sheltiar på, som Sigrun Rønneberg Bjerkevoll lagar.

Det vart elles litt pelstell, kloklipp og dømme på rallylydigheitsøvingar denne gongen. Nokre hundar prøvde seg på "synkronally"!!!!

DISTRIKTSNYTT Sørlandet

Klubbkontakt: Linda Eriksen, tlf. 950 49 801

25.08.2019 - "Photoshoot" på Hamresanden.

Dyktig fotograf fra Kristiansand hadde sagt seg villig til å stille opp på Hamresanden 25. august. Det ble flotte bilder til en overkommelig pris til de framtmøtte.

27.10.2019 - Sheltietreff på Hove utenfor Arendal.

Fem shelties og ni personer hadde fin tur i sola.

Pga det fine været var det nærmest køgging ute på Hove, men vi fant da en plass for fotografering og kaffedrikking :-)

Fin miljøtrening!

Foto: G. S. Gundersen

Treff på Hove 27. oktober. Foto: Linda Eriksen

DISTRIKTSNYTT **Vestfold**

Klubbkontakt: Henriette Rindal Moland, tlf. 958 80 879

18.08.2019 - Treff på Hjerpetjønn.

9 tobeinte og 20 firbeinte møtte. Værgudene var med oss også denne dagen.

27.10.2019 - Treff m/Hundesprint på Hjerpetjønn.

14 tobeinte og 17 firbeinte møttes for siste treff for året.

10 hunder var med på Sprinten, som ble vunnet av lynet "Billie" også i år, "Sam-saya" kom på andre plass.

Vi hadde en fin dag i solen alle sammen.

"Billie" med premiene fra Hundesprinten

Aktiviteter 2020

Neste treff i Vestfold blir våren 2020.

Dato og sted kunngjøres i medlemsblad nr. 1/20, samt under Aktiviteter på www.nssk.no

ANNONSER

Foto: Henriette Rindal

HER ER VÅR INDERLIG KJÆRE VAKRE
SORMA GARDS A.FELICITY FIONA

FØDT 21.03.19. ETTER
GORDON'S SHELL LONDON OG
ART FELICITY DAYFLEUER

Vi ønsker dere alle en riktig god jul og et godt nytt år, og vil
hilse spesielt til hennes oppdrettere Knut Arne og Buntham Berg og
takke så hjertelig for at denne vakkerskatten ble vår!

HILSEN KENNEL AVRINA

Børthe og Trond Wang Olsen.

Chesslike

Reidun & Ida Linn Monsholm www.chesslike.com

Our new hopes for the future:

**North Sheltie's
Simply Unique**
(FI W-17 NORD W-17
Frostice Powerprint - North
Sheltie's Gemstone)

"Cairo" 4 months

and
**Chesslike
Obsession**
(Blenmerrow Masterpiece
- N Uch Chesslike Irish
Cream)

"Kenya" 3 months

**North Sheltie's
Simply Unique**
"Cairo"

RM

Merry
Christmas

NorthSheltie

Shetland Sheepdogs

*Vi ønsker alle en riktig god jul,
og et spennende nytt år i 2020.*

Gratulerer til:

N Uch North Sheltie's Headline News

(Lucky Smile For Mister Postman x Ch North Sheltie's Fire N Ice)
med Norsk Championat i Ålesund. Eier Ivar Fredriksen

N ACH RLI North Sheltie's Ring Of Fire

(Ch Blue Heavens Eclipse x Shellrick's Touch Of Class)
Eier Beate Ersvik

North Sheltie's Revelation

(Ch Windcrest Stylish Move x Ch North Sheltie's Fire N Ice)
med Best In Show valp i Leirfjord

Vi fikk 9 certvinnere i 2019. Gratulerer til alle sammen.

NJV-18 NORDJV-18 North Sheltie's Ballroom Blitz "Mali"

(Ch Windcrest Stylish Move x
Ch North Sheltie's Fire N Ice)

BIR og Cert i Finland
NKK cert på NKK Fauske,
og 3. Beste tise etter
Flame og Roma.

Best In Show 3 alle raser
i Lofoten.

11 ganger plassert i beste
tispeklasse.

*I 2019 passerte vi Best In Show oppdrett nr 50,
noe vi er kjempestolt av.*

N Uch North Sheltie's My Pride N Glory "Flame"

(Ch Evad Dream Stone Of Lochkaren x
Ch North Shelties Ring Of Roses)

2 x Best In Show 2 alle raser (Leirfjord og Tromsø)
Best In Show 3 alle raser (Leirfjord). 3 x Best I Gruppa
4 x Best I Rasen. BIM med Cacib på NKK Fauske
13 ganger plassert i beste tispeklasse.
En fantastisk tise som vi håper på valper etter i begynnelsen av 2020.

Best In Show alle raser i Tromsø i august, kun 17 mnd gammel
3 x Best I Rasen. NKK cert NKK Trondheim
Reserve Cacib på NKK Fauske og 2. Beste tise etter Flame
15 ganger plassert i beste tispeklasse

North Sheltie's Springtide "Roma"

(Ch Lundecock's Noll Koll Kokosboll x
North Sheltie's Fame N Fortune)

Anne og Rune Haugstvedt

Adr: Rishaugvn. 14, 8406 Sortland

Tlf: 469 31 012 Email: northsheltie@vkbb.no - Web: www.northsheltie.com

Belmara's shelties

We got two new champions and a club show winner this year!

Thank you to all our devoted co-owners and to the breeders and stud dog owners that we have collaborated with during the past years.

N FI DK Ch Shellrick's Hot And Wow

«Freddie»

(Brilyn Bud Wiser at Lynnsved x Shellrick's Doris Day)

Co-owner/photo: Hanne Hedman

Belmara's Golden Girl

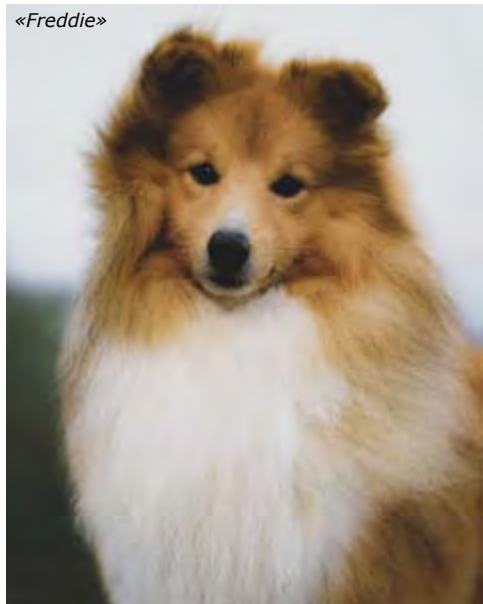
«Greta»

(Ch Lundecock's Speed Limit x Ch Belmara's Yo Mama's A Pajama)

Still a youngster, but has CACIB and CAC's to her credit. She was BOB at the Norwegian Shetland Sheepdog Club's club show in Trøndelag this summer, under judge Ineke Fritz from Holland.

Co-owner: Heidi Baarlid.

«Freddie»

N Ch Joyland's Just Enough

«Aqua»

(Ch Joyland's Magic Addition x Joyland's Smart Enough)

Co-owner: Hanna Tønnessen.

«Greta»

Photo: Renate Lunde.

«Aqua»

Photo: Hanne Hedman

Jostein Tostrup, 0474 Oslo & Maria Kristiansen, 5550 Sveio

Catoma's Kennel

Wenche Elisabeth Jensen, Sørliveien 102, 1788 Halden
Tlf: 907 42 549

Web: [Http://www.catoma.net](http://www.catoma.net) Email: catoma1788@gmail.com

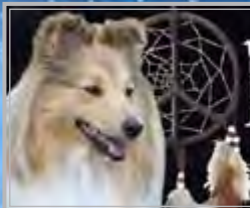
Catoma's X-Man "Leo"

(La-Min-So's Such A Charmer x Catoma's She's An Angel Too)

**En riktig
god jul og
et godt nytt år
ønskes dere alle**

Dreamkeeper

Catrina

Dreamkeeper's Classic Dream "Catrina"

Vi planlegger valpekull på "Catrina" med "Orion" vinteren 2019/2020
Orion des Mille Eclats des Tournesols "Orion", eier Sissel Tangnes

Orion

**God Jul og Godt
Nyttår ønskes
dere alle!**

Lisbeth og Bjørn Egil Haugsdal, 5259 Hjellevad

Tlf.: 402 90 664/ 934 32 960 E-post: dreamkeeperkennel@gmail.com

web: <http://www.dreamkeeperkennel.com/>

Hasimo Shelties

Harald og Sigrun R. Bjerkevoll

Tlf: 71 18 99 59 - e-post: hasimo@online.no - web: www.hasimo.org

F.v Hasimo's Joy To The World "Emmy", RLI Hasimo's Isn't She Lovely "Maya"
foran: N UCH RLI RLII Hasimo's Dreamdesign "Alice"

**Vi vil ønske alle våre
valpekjøpere og sheltievenner**

En riktig God Jul og et Godt Nytt År

Kennel Kjanto

Oppdrett av Shetland Sheepdog

Wenche og Torkild Tangen
2164 Skogbygda

Tlf. W: 959 11 754 / T: 948 03 194

Email: Torkild@kennelkjanto.com

Web: www.kennelkjanto.com

Croft's Wild Wine

"Moira" 12 år 8 mnd. på bildet.

(Int Nord Fin Est Uch WW-08 KBHV-08
Lundecock's Fiddler On The Roof
ex Sheltibo's Singapore Recess)

Vi ønsker valpekjøpere og venner
en riktig God Jul og et Godt Nyttår.

La-Min-So

Vigdis Berg - 2770 Jaren - Tlf. 92026378

**God Jul og Godt Nyttår ønskes
valpekjøpere og sheltievenner!**

Shelteam Apple Of Your Eyes

*"Bea" sameies med
Sheltierose Kennel*

**La-Min-So's
Kiss Me QuickTime**

Lillevolden
Kennel

God Jul

Lillevolden Kennel

ønsker alle valpekjøpere og hundevenner

God Jul og et fremgangsrikt 2020

Lynnet

Shetland Sheepdog

Kari Lynne Solbakken
7653 Verdal
Tlf. 41407036

**Med ønske om
en God Jul
og et Godt Nyttår
til alle sheltievenner.**

Nok en blomstrende veteran: "Nikki",
Flinthaug Nikki Blue In Blue
5 x BIR VET og 2 cert
i en alder av 10 år.

Nevnes må også "Mimmi",
NUCh St. Kilda's Crazy For You
med 2 x BIG3, 3 x BIR, 1 x BIM
og 17 CK i år.

Sittende, bak: Aidi, Mina, Mocca, Kiri
Foran : Mimmi og Nikki

SHELTIE MAINLAND'S

Vinny B. Olafsen
Kjønnerød. 134, N-3175 Ramnes
Web: www.mairland.ch
Email: mainland@online.no
+47 41303811

A new star is born * Ch Mainland's Powerpoint * 08.10.04-18.10.19

Best wishes for a Merry Christmas & Happy New Year

**CERT og 2. beste hannhund i Førde
for dommer Dusko Jovanovic:**

Mellsjøhøgdas Zecret Design

"Lucky"

(Mohnesee Blacksmith -
Mellsjøhøgda's Classic Blue Design)

Eier og fotograf: Kari Eva Løvik

**God Jul og Godt Nyttår
til dere alle!**

**2. beste Shetland Sheepdog i
Danmark 2019:**

**RO UCH ROGr UCH
Bucurestiwinner-19**

**Mellsjøhøgda's Xciting Headline
"Xico"**

(Mohnesee Blacksmith -
Mellsjøhøgda's Funtastic In Blue)

Eiere: Grete Olavessen og Paul Rilatt

Sissel Tangnes og Johs Olsen

**Tlf.: 61 25 46 02 Mob.: 952 17 757 E-post: tangnes@online.no
web: www.shetlandsheepdog.no**

Nezmarka

Shetland Sheepdogs

Hildegunn Solberg Nes, Tlf. 92263557 e-post: hildegunn.nes@gmail.com

**Merry
Christmas**

**Nezmarka's Magic Marble "Ylva" og datter
Nezmarka's Polar Pearl "Vinter"**

Kennel Odinsoga Shetland Sheepdog

Ønsker alle ei god jul

Odinsoga's Chiquitita og
Odinsoga's Take A Chance On Me

Odinsoga's Cinderella

Tiakaro's J'adore

Mobil: 41313567/45911223

Email: odinsoga@gmail.com

Heimeside: odinsoga.dinstudio.no

ORREKNUPPEN'S

Shetland Sheepdogs

Inger Krogstad
Svatsum Øverbygd 282,
2657 Svatsum
Gausdal kommune

Email: orreknuppen@bbnett.no

Web: www.orreknuppen.com

Tlf: 61 22 06 61 Mob: 905 04 848

Alle gode ønsker for Julen og det Nye Året

N UCH Orreknuppen's Very Special

(Orreknuppen's Starmaker ex Orreknuppen's Hadila)

Ragnali

Shetland Sheepdog

Ragnhild og Alf Inge Johnsen, Tvedestrand

Tel: 90083943.

Email: johnsen13@hotmail.com

Web: www.ragnali.com

God jul og
godt nyttår
ønskes
valpekjøpere
og sheltievenner

Ragnali's Incredible Irma

(SE FI Uch Lizmark Marchand D'or ex

Mellsjøgda's Morning Melody)

Ramzo kennel

Ramzo's
Why Not
My Love
med sin datter
Ramzo's Zafira

**God Jul
og
Godt
Nyttår**

Ramzo's
Rising Sun
med sin datter
Ramzo's Ain't
She Sweet

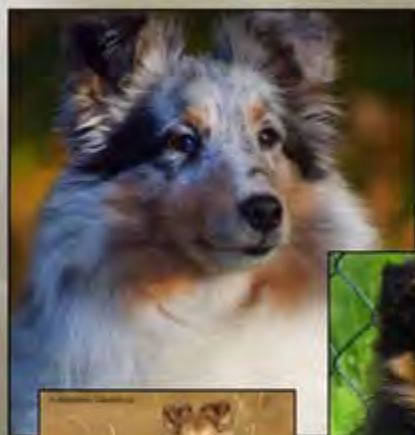
Torill T. Vasveen
Sørbyveien 605, 3178 Våle
Email: ramzo@online.no

REAGÅRDEN

Shetland Sheepdog & Collie Langhår ^{®1994}

God Jul og Godt Nytt år

Ønsker vi våre valpekjøpere,
forverter og oppdretterkolleger.

Takk for året som har gått.

For oss på Reagården har 2019
vært ett fantastisk år.

Vi har hatt gleden av å få følge
opp to Sheltie-kull og
ett Collie-kull og deres
nye familier.

Det er en glede å bli kjent med
nye trivelige mennesker og
vi gleder oss till fortsettelsen.

Framtidige sheltie-kull kommer til å bli annonsert på vår
hjemmeside og facebookside.

Eller ta kontakt for en hyggelig prat.

Bente og Gaute Helseth
Stensvik, Møre og Romsdal, Norge
tlf 00 47 918 15 113
mail, g-helseth@online.no

Kennel Reagaarden

www.reagaarden.com

Scarlet-Red

Oppdrett av Shetland Sheepdog

Zana (Scarlet-red's Zana) og Reuben (Blenmerrow Masterpiece) har blitt foreldre til 6 herlige tisper den 11. August

Her er de to som blir igjen i Scarlet-red

Scarlet-red's Ella og Scarlet-red's Enya

10 uker gamle

Vera Schjølberg

Stadstråtan 9

2770 Jaren

Tlf: 0047 91610731

vera.schjolberg@hadeland-energi.net

Sheltierose

Lovesome Angel's Rose

"Ella"

(White Coastal Little Blue Aragon ex
MD SM CH Lovesome Dreamlike Rose)

***VI ØNSKER DERE ALLE
EN RIKTIG GOD JUL OG
ET GODT NYTTÅR***

N DK SE PL UCH NJV-15 La-Min-So's Ladies Knight

"Ace"

HD-fri (A), CEA u.a.

(PL Ch Memus Professor Higgins ex
N DK UCH N VCH La-Min-So's Bliss Of
The Meadow)

Swikks

Synnøve Fagerstrand, 6770 Nordfjordeid

Web: <http://www.swikks.com/>

Email: sfagerstrand@hotmail.com Tel: 95149076

***God Jul og
Godt Nyttår***

Orreknuppen's Wonderful Tini

(Au Ch Poulsgaards Casual Design ex Bermarks Zafira)

Cert NKK Lillehammer august 2019

Tiakaro

Shetland Sheepdog

Tiakaro's Wally of Windsor

Merry
Christmas

Gunn og Thor Hallgrimsen
Skjæraveien 5, 3060 Svelvik, Norway
Mob 97513579 og Mob 91713579

Tunmark kennel

Shetland Sheepdog og Tibetansk Terrier

God Jul
Godt Nyttår

Tunmark's Teeny Beanie Baby

Eiere: Irene og Stig Mjelde, kennel Minnett

Norunn Jakobsen Morvik og Bjørn Morvik
Bogstrandvegen 455, N-5211 Os
Tlf: +47 99607842 Email: tunmark@online.no
<http://www.tunmark-shelties-tibetansk-terrier.com>

Turmaja

Skotland Sheepdogs

Vår spreke senior
Turmaja's Ilja Rose

(Felthorn Insider ex
Imajan's Quality Rose)

"Ilja" fylte 13 år 28.11.19

**Vi ønsker riktig
GOD JUL og
GODT NYTTÅR
til våre valpekjøpere,
sheltievenner og kjente.**

Kråkeslottets Miss Chic

(Sunburgh Heads Try To
Kiss Me ex Kråkeslottets
Primadonna)

"Kikki" ble BIS 2 junior på
NSSK's utstilling i Harstad.

Kontaktinfo:

Mail: turmaja@online.no, facebook: [turmaja kennel](https://www.facebook.com/turmaja.kennel), hjemmeside: turmaja.com
Iris H. Antonsen (91182313), Ellinor Selvik (99581376) og Rita Ursin (91399459)

VESTsheltie

Elisabeth og Leif S. Pollestad, Stavanger
vestsheltie@gmail.no

To skjønne valper - Teddy og Bamse - 6,5 uker

VESTsheltie's I-kull

Far: N DK Uch Mainland's Ghostbusters
MOR: Moorwood Simply Precious

**God Jul og
Godt Nytt År**

Kennel

Brit og Elin Kvello, 2080 Eidsvoll

Tlf.: 99 16 96 42

Email: brit.ok@hotmail.com

Villa Hageli

Villa Hageli ønsker alle valpekjøpere og venner
en riktig god jul og et godt nyttår.
Venter forhåpentligvis Soble og Tricolor-valper på nyåret.

Velkommen til nye medlemmer

Hovedmedlemmer (18.08.2019 - 15.11.2019)

Bakken, Marianne
Nordbergsvegen 8, **2420 Trysil**

Balulu, Camilla Standnes
Hyllkjevegen 16, **5109 Hylkje**

Bjerkan, Heidi
Åkerveien 17, **7320 Fanrem**

Eide, Vilde
Bjarne Haugens gate 3, **1475 Finstadjordet**

Eik, Arvid
Totlandsvegen 472 C, **5226 Nesttun**

Fiskerstrand, Christoffer
Åsvegen 53, **6230 Sykkylven**

Hjøllo, Torunn
Riplegården 38, **5161 Laksevåg**

Holte, Kari
Randmælsveien 82, **2560 Alvdal**

Hoven, Runi
Jerpefaret 11 A, **1447 Drøbak**

Kuntze, Elise Kristin
Bekkefaret 14, **8372 Gravdal**

Kaarevik, Marianne Hansen
Vestbygdvegen 295, **5918 Frekhaug**

Kaasa, Mari Fjell
Vestengveien 6 B, **1850 Mysen**

Laastad, Trine
Skansevegen 9B, **5315 Herdla**

Myklemyr, Jonny
Grandmo 26, **6868 Gaupne**

Nielsen, Betty Anne
Musseronstien 6a, **4635 Kristiansand S**

Pedersen, Camilla Torve
Frøyslandsvegen 25 A, **2830 Raufoss**

Seglem, Rebekka
Åsehagen 5, **4321 Sandnes**

Time, Eyvind
Hågenholen 7, **4346 Bryne**

Totland, Henriette Tombre
Sollsmittet 15 H, **5136 Mjølkeråen**

Wiig, Vivi Ann Osborg
Oppsalveien 24 C, **0686 Oslo**

Wolstad, Gunvor Hagen
Øwregata 26, **6004 Ålesund**

Husstandsmedlemmer

Skjelstad, Frøydis
Evsjenveien 14, **8056 Saltstraumen**

Tegning og tekst: Rosalind Allan. Oversatt til norsk: R. Monsholm

